

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Kaj je odvisno od izida volitev 11. septembra

V Sloveniji se vrši odločilna borba med nami in klerikalci. Radičevci so v propadanju in škoda za vsak napredni glas, ki bi padel zanje: Na Štajerskem g. Radić itak ne bo izvoljen; če bi pa končno le bil, bi to ne okrepilo slovenskega zastopstva v Beogradu. Na Kranjskem je prav tako glavni boj le med nami in SLS, kajti nobena druga stranka ne bo dobila količnika.

Gotovo to niso zadnje volitve in 11. septembra ne pade zadnja odločitev. A to je gotovo, da je na ta dan **mnogo na tehtnici**.

Klerikalci, čim so videli, da se ljudstvo od njih odvrača, so napeli vse moči v cerkvi, po spovednicah in po posojilnicah, da ukrope upornike. Slovenski kmet je ponižen, a politična duhovščina mu ne zaupa: boji se, da bo kmet, četudi ima strah pred nasiljem in osvetlo SLS, na tistem kroglicu dal v **tretjo skrinjico**, kjer se borijo združene SDS, NSS in stara SKS za svobodo ljudstva.

Da pa bi se jih ljudje bolj bali, so klerikalci sklenili združiti se s **srbskimi radikali**, to je s sedanjo vlado. Odrekli so se vsemu, kar so do sedaj na videz zahtevali, zlasti avtonomiji, in kakor so prej Srbe preklinjali, tako se jim sedaj naravnost poniževalno laskajo.

Mi moramo ob priliki te tesne združitve SLS in srbskih radikalov vprašati, kaj to pomeni in kam to vodi.

Predvsem moramo ugotoviti, da je glavni krivec, **da ni izenačenja davkov**, baš **radikalna stranka**. Ona je to zadrževala in zavlačevala, vlagala navidezne predloge, ko pa je bilo treba resnega glasovanja, so radikali izenačenje davkov vrgli kar pod mizo.

Ni pričakovati, da se bo ta stranka med volitvami toliko spremenila, da se bo ogrevala za to, kar ji je do sedaj bilo strašno neprijetno. Če ostane na vladi, se bo spet na videz širokoustila z izenačenjem davkov, v resnici pa bo vedno našla zadržke, da se zakon ne sprejme, a če se sprejme, da se ne bo izvedel.

Kdor pozna razmere v Beogradu, mi mora pritrčiti, da vsako podpiranje radikalov, zlasti pa onih, ki so sedaj na vladi, pomeni nadaljevanje **davčne neenakosti in gospodarskih krivic v naši državi**.

In baš te radikale že od novega leta sem podpira SLS in jih vleče iz blata, v katerem so bili zaradi znanih korupcijskih dogodkov.

Mnogo se je zadnja leta pisalo proti tako zvanemu **centralizmu**, to je proti temu, da se o vsaki malenkosti odloča v Beogradu. Kdo je nosilec tega **centralizma**? Nihče drug nego radikali, s katerimi se hoče SLS združiti v eno stranko, kakor napoveduje sam ministrski predsednik Vukičević, čeprav si g. dr. Korosec tega ne upa priznati svojim volilcem. SLS, če rešuje in podpira radikalijo g. Vukičevića, vzdržuje in nadaljuje tisti centralizem, ki ga mi demokrati tako odločno pobijamo.

Če se je SLS naenkrat spokorila in se globoko priklanja pred vsakim dvorskim avtomobilom ter ji je srbska radikalna stranka zaenkrat vzor poštene stranke, je to samo pri-

znanje, kako je SLS ljudstvu doslej lagala, ko se je ogrevala za baš nasprotno misli. Pred dvema, tremi leti je klerikalcem Radić bil pravi bog, sedaj pa jim noben Hrvat ni pogodu. Samo mi ostajamo, kakor smo vedno bili, enako bratski Srbom in Hrvatom, za enakopravnost in za geslo: Vsakemu svoje.

Če so klerikalci šli v volitve z geslom, da se mora rešiti radikalna stranka pogina in se s tem vzdržati davčna neenakost in centralizem, moramo mi javnosti raztolmačiti, da je to proti interesu slovenskega kmeta, obrtnika in seveda tudi delavca, trgovca in nameščenca.

Mi pravimo, da je treba pri volitvah zločiti tiste, ki vzdržujejo in podpirajo krivičnost ter ovirajo enakopravnost. Zmagati morajo v državi tisti, ki hočejo za vse državljane

enake pravice in dolžnosti,

to so demokrati

in z njimi zvezane stranke. Dva tabora se borita: **cela demokracija Jugoslavije na eni strani**, zastarela **krivična radikalija, podprta od SLS na drugi strani**.

Volilci! Kam boste krenili? Ali z radikali ali z demokrati? To vprašanje bo stavljeno 11. septembra skoro trem milijonom volilcev v Jugoslaviji. V takem velikem spopadu med zastarelo velesrbsko in nazadnjaško strujo ter naprednimi demokratičnimi močmi ne gre, da se ljudje cepijo na male struje in strančice ter da jih osebne razprtije zadržujejo od volitev. Tu korakajo stotisoči in med njimi tudi naše združene moči v Sloveniji, ki delujejo v SDS, NSS in stari SKS. Naša skrinjica, to je **skrinjica demokracije**, je po vsej Sloveniji razen v Ljubljani **tretja**.

Dr. Gregor Žerjav.

Breznačelnost SLS

Nesposobnost in breznačelnost SLS mora doživeti pri volitvah temeljito obsodbo — Klerikalci kričijo o nevarnosti za vero, a se hočejo združiti v eno stranko s framasoni — Na svojih shodih morajo poslušati klerikalci bridke očitke

Ne da se niti približno preceniti, koliko škode že ima Slovenija od svoje šletne klerikalne večine. Vedno zopet se je dalo naše ljudstvo preslepiti pri volitvah od klerikalcev, dasi je po vsakih volitvah vedno zopet videlo in občutilo na lastnem hrbtu gorje nesposobne klerikalne politike in breznačelnosti te stranke. Po vsakih volitvah je moralo ljudstvo uvideti, da so klerikalne obljube prazen veter, neresne ali sploh neizpolnjive. Enkrat mora biti temu konec. **Osemletno gorje mora končno odpreti oči ljudstvu, saj mera ljudske potrpežljivosti ni brezkončna.**

Pomladno dvomesečno vladanje klerikalcev z radikali je moralo zadati ljudski potrpežljivosti in nepoučenosti že tako močan udarec, da se mora danes že zadnjemu gorskemu pastirju vsaj dozdevati, da je SLS za Slovenijo velika nesreča. Na klerikalnih shodih, ki so navadno izredno slabo obiskani, vidimo silno poparjenost klerikalnih kandidatov, ki nimajo nikakih izdatnih gesel več. Klerikalni govorniki iščejo in iščejo, kaj bi ljudstvu povedali, da bi kaj izdalo, a ne najdejo ničesar primernege.

Z varanjem, da je vera v nevarnosti, ne gre, ker vsi vedo, da je SLS sklenila prijateljsko pogodbo s framasonskimi radikali (blejski pakt), s katerimi se hoče celo združiti v eno stranko. Avtonomijo je SLS s to pogodbo končno veljavno opustila. Besedovanje z izenačenjem davkov, našo najnujnejšo slovensko zahtevo, tudi ne zaleže, ker vemo vsi, da v zvezi z radikali klerikalci te zahteve ne bodo dosegli. Davki so v Srbiji mali in radikali se bodo izenačenju davkov stalno upirali, ker njihovi volilci ne marajo izenačenja davkov, kajti izenačenje davkov bi pomenilo za Srbijo povečanje davčnih bremen. Boj proti korupciji in proti nasilju tudi ne more biti več

klerikalno geslo, saj so baš klerikalci, ko so bili v vladi, napravili konec protikorupcijskemu boju.

Tako je politika SLS temna spredaj in zadaj. Paragraf 82. v finančnem zakonu, ki ščiti pred visokimi davščinami bogate družbe in obremenjuje male ljudi, 42 milijonov dinarjev za črnogorske prince, železničarske redukcije, povečano davčno obremenjenje delavstva in malega zasebnega uradništva ter nešteto drugih slabih posledic nam je prinesla klerikalno-radikalna vlada. Klerikalci so nam, preden so bili v vladi, obljubljali raj, ko pa so vladali, je bilo obljub in raja konec. Brigali se niso niti za najnujnejše vprašanje, to je za izenačenje davkov. **Kakor je vprašanje davkov zavlačevala radičevsko-radikalna vlada, v kateri je bil za ministra tudi g. Pucelj, tako tudi SLS ni storila v tem pogledu svoje dolžnosti, dasi je večinska stranka v pokrajini, ki skoroda propada pod preveliko davčno obremenitvijo.**

Naj danes klerikalno časopisje piše, kar hoče, naj zmerja, kakor hoče, dejstvo se s sirovim zmerjanjem in klevetanjem ne izbriše. Kar smo navedli, je bridka resnica, ki jo pozna vsakdo, ako le zna šteti do pet. Ve pa tudi vsakdo, da je to le del gorja, ki ga je SLS nad našo Slovenijo priklicala s svojo nesposobno in breznačelno politiko.

Stranka, ki ima resno voljo do dela za one, ki so ji dali poslance, bi morala imeti predvsem resna načela in program. Ne bi se smela obračati s svojimi načeli po vetru, ako strankine koristi tako kažejo. Ne smela bi se igrati sedaj z avtonomijo, sedaj s federalizmom, potem s centralizmom, monarhizmom, republikanizmom in tako naprej, kakor ji pač kaže. SLS je, preden je stopila pomladi v

vlado, zmerjala radikale s korupcionisti, potem pa je sama šla z njimi in jih branila pred temi očitki. Prej je kričala proti korupciji in volilnemu nasilju, a ko bi bila lahko stopila korupciji in volilnemu nasilju na vrat, je mirno potegnila rep med noge in nedolžno gledala predse.

Taka breznačelnost in nedoslednost mora biti kaznovana. Na to početje SLS se mora posvetiti v glavi dosedanjih klerikalnih pristašev. Kakor kmet ve, da je treba premenjati seme, ki slabo rodi, tako mora končno tudi klerikalni volilec reči: Menjajmo in poskusimo drugje! Ni se težko odločiti, kam se naj zateče slovenski kmet. Naš kmet ni imel ničesar ne od neresne vlade radičevcev in radikalov ne od klerikalno-radikalne vlade. Radičevci, klerikalci in radikali so stranke brez stalnih načel in so zmagovale doslej le z demagogijo in zaradi nepoučenosti ljudstva, ki je kaj rado nasedlo v svoji preprostosti svetlim obljubam in gromkim geslom, katerim se je razumen človek sicer smejal, preprosti človek pa jih je sprejel za čisto zlato.

Naša stranka v svoji poštenosti takih gesel in varanja ni nikdar poznala, ker njeno

načelo obstoja v tem, da si pridobiva pametne in razsodne pristaše. Naša SDS hoče, da postane ljudstvo čim najbolj prosvetljeno, kajti potem ji ne bo težko pridobivati somišljenikov. Vsak pameten človek, ki zna količkaj misliti, bo priznal, da so načela naše stranke, ki se lahko s kratkimi besedami označijo: svoboda, bratstvo, enakost, najbolj poštena, pravična in lepa. Vsi ljudje, ki pošteno delajo, imajo enake pravice in enake dolžnosti. Med stanovi, ki so v našem življenjskem ustroju drugi drugim potrebni, mora vladati pravično ravnovesje. Nihče ne sme delati krivice svojemu sobratu iz drugega stanu.

Zato se volilec ne bo težko odločiti, kam naj vržejo svoje kroglice. Naša skrinjica, skrinjica poštenosti, pravice in boja za blagostanje vsega našega naroda od Vardarja do Triglava, je v Sloveniji na deželi tretja, v mestu Ljubljani pa druga. Naj se nihče ne da preslepiti s hudobnimi klevetami, praznimi obljubami, varljivimi gesli, s katerimi se hočejo propadajoči nasprotniki rešiti zaslužene kazni. Volilci, ako znate misliti in ne sedete kakor muhe na vsak lim, boste volili samo napredno gospodarsko listo.

Politični pregled

V torek 16. t. m. je potekel rok za vlaganje kandidatnih list. Pri sodiščih v Ljubljani in Mariboru so bile vložene

naslednje liste za Slovenijo:

za Ljubljano štiri. Prva bo skrinjica SLS, druga naprednega bloka, tretja socijalistična in zadnja komunistična. Na Kranjskem jih bo že pet. Prva radičevska, druga klerikalna, tretja združene gospodarske liste naprednega bloka, četrta socijalistična, peta pa komunistična. Na Štajerskem pa jih je kar osem. Prva klerikalna, druga radičevska, tretja združene napredne gospodarske liste, četrta nemška, peta radikalska, šesta socijalistična, sedma komunistična in osma g. Zagorskega.

Naša skrinjica je torej

v Sloveniji povsod tretja.

Le v mestu Ljubljani je druga.

Klerikalci se dobro zavedajo, da so pomladi in sedaj poletni še z blejskim sporazumom

izdali Slovence

velikosrbski in kapitalistični radikalski stranki ter se hudo boje narodove obsodbe. Zato dežuje klerikalnih shodov, ki jih prirejajo klerikalni kandidati kar v neposredni bližini cerkva in romarskih zidov. Navzlic temu pa je na teh shodih

prav zabavno.

Ljudje, ki danes več ne verjamejo, kar pridigujejo klerikalni kandidati, ne požirajo brez ugovora sladko naučenih govorov klerikalnih gospodov in povsod ostro vpadajo s pravimi medklici. Ljudstvo preveč občuti, da

so davki ostali isti,

ceste brez denarja, poplavljeni brez podpor, čeprav je bil klerikalni poslanec dr. Kulovec minister za kmetijstvo in je razpolagal z državnim denarjem, a ne za našega kmeta. Drugi ključ do državne blaginje je dobil

klerikalni minister dr. Gosar. Na vladi pa so klerikalni možje pozabili na Slovenijo in dovolili 42 milijonov dinarjev za črnogorske prince, nov davek na žalostne prejemke 16.000 invalidov v Sloveniji, nov davek na upokojece, nov davek na nameščence.

Mnogo veselja imajo naši ljudje z dr. Korošcem. Na svojih shodih pripoveduje doktor Korošec, kako bo po volitvah stopil v vlado, a sam ni prepričan, da bo njegova stranka s policijskimi radikali dobila večino. Zraven tega se mož boji odkrito povedati, da se bo po volitvah združil z radikali in

da SLS ne bo več.

Ne pomaga prav nič Koroščevo izgovarjanje. Ljudje imajo dober nos in dobro slutijo, da se nekaj pripravlja s SLS.

Toliko pa tudi naši ljudje vedo, da je v državi

vse proti radikalom

in da bo 11. septembra zanje strašno huda ura. Po Srbiji hočejo radikale kar raztrgati in Davidović je tudi že povedal, da bo po volitvah proti radikalom in klerikalcem, ki so zagovorniki reakcije in nasilja. Po volitvah bo gotovo prišlo

do velikega demokratskega bloka,

v katerem bo tudi naša SDS.

V zunanji politiki je zanimivo, da je bil naš kralj v Nemčiji, kjer se je sestal z bolgarskim kraljem Borisom. Listi pišejo, da je naš kralj na tem sestanku ponudil bolgarskemu kralju

reko sprave

in da bo v kratkem med našo državo in Bolgarsko podpisan pakt prijateljstva. Če pride do tega pakta, potem bo za dolgo vrsto let mir na Balkanu. Kdo se nas bo še upal dotakniti, nas skupaj z Bolgari?

Ves svet je te dni protestiral proti ameriškim sodnikom, ki so

po krivem obsodili dva ameriška delavca,

rodod Italijana, Sacca in Vanzettija na smrt zaradi umora, čeprav njuna krivda ni bila dokazana. Zdi se, da bodo ameriške oblasti ugodile protestu vsega sveta in oba na smrt obsojena izpustile na svobodo.

Soteščan:

Graččakov morilec

(Povest iz starih časov.)

(Konec.)

Žarki poletnega solca so ugašali za zadornimi gorami, ko se je vitez poslovil od domačega ljudstva in zaključil ženitovanje. Njegov poslovilni govor je bila velika posebnost za tedanje čase. Vso okolico je za tisto leto oprostil tlake in desetine ter je obljubil zavzeti se na najvišjem mestu, da se podobna bremena v bodoče znatno olajšajo in prej ko prej popolnoma odvezamejo. «Kdor potrebuje delavca, ta naj ga tudi plača», je bilo njegovo načelo.

Nekaj dni po poroki je mladi graščak priredil skupen lov. Za lovišče je predlagal Divjo grapo, kjer se je izurjenim lovcom obetal obilen plen. Odpravili so se, založeni z živem in s strelivom, zakaj več dni so nameravali izostati ter se posvetiti lovskemu razvedrilu.

Jasnega poletnega jutra so odjezdili na čilih konjih v družbi gonjačev, ki so jim nosili puške, nože in rogove. Od koč v Soteski so morali hoditi peš čez prelaz, koder je vodila najkrajša pot na dogovorjeno mesto. Tam so se razkropili. Samo vitez je ostal, sedeč na posekanem drevesu, z gonjačem, ki mu je nosil lovsko torbo. Poslal ga je s steklenico na bližnji potok, da mu natoči vode, ker se je namenil v hrib, odkoder se ne bo tako hitro povrnil.

Komaj se je služabnik dobro odstranil, je vitez zapazil senco za grmom, ne daleč od debla. Nalašč se je obrnil v drugo smer, skrivaj pa je gledal, kaj se godi za hrbtom. Sključil se je in oprl na puško tako, da mu je cevka gledala čez ramo, roko pa je položil na petelina.

Skoraj brezslušno je stopil izza grma človek ter se mu je prav tako tiho bližal. Videl je, kako sega pod haljo po meč ter ga skriva za hrbtom, držeč ga za ročaj. Neznanec je napravil velik korak ter se sklonil, da bi zamahnil. Takrat pa ga je zgrabila od zadaj močna roka gonjača, čigar koščeni prsti so se mu zarili v tolsti vrat. Izvil mu je meč ter ga podrli na tla; vitez je zapiskal na piščalko, s čimer je opozoril tovariše, da se mu je nekaj pripetilo.

Dogovorjeni žvižg je izzval zaželeni odziv. Pritekli so lovci in gonjači, ki so planili na razbojnika, ga zvezali ter ga neusmiljeno pretepli.

«To je ropar, ki nam je ušel iz koč», so ga spoznali po zagorelem obrazu, «Govori, ali si ali nisi!»

«Sem», je hudobno priznal.

«In kaj si hotel storiti? Ali priznaš, da si nameraval izvesti zavraten umor?»

«Priznam», je zlobno potrdil.

«Kdo te je napotil do tega dejanja?»

«Nihče.» Tolovaju se je zaletela v grlu ta beseda, iz česar je bilo razvidno, da ni povedal resnice.

«Udarite!» je vitez pomignil gonjačem. «Bijte, kamor dosežete, samo po glavi ga ne smete!»

Gonjači so ga obrnili, urezali palice in pričeli udrihati. Razbojnik se je zvijal pod udarci, kmalu je iz njegovega stokanja prišla prošnja za odpuščanje.

«Odstopite!» je ukazal Milan, nad tolovajem pa se je zadril: «Govori, kdo je naročil umor?»

«Moj poglavar», se je hinavsko zlagal.

«Kdo je tvoj poglavar? Kje je njegovo bivališče?»

«V brlogu, globoko v podzemski votlini.»

«Kje je tista podzemska votlina?»

«Ako povem, bom izdajalec...»

«Moraš, sicer te usmrtimo.»

«Umorite me! Tu je moja glava in srce, samo dobro pomerite in točno pogodite!»

«Tvoje življenje je dolga veriga grehov. Pravica pa muke plačuje z mukami in trpljenjem s trpljenjem. Ne želi si nagle smrti, počasi boš umiral.»

Groženj s trpinčenjem se je ropar ustrašil. Grozno je zavil oči in nagubančil čelo, beseda, ki jo je hotel izpregovoriti, se mu je zaletela.

«Ako nam izdaš skrivališče, ti ne bomo ničesar storili», mu je vitez pomagal iz zadrege. «Vse pa, kar se ti bo pripetilo, bo plačilo za tvojo trdovratnost.»

«Torej, povejte, kaj zahtevati od mene!»

«Pot do vašega bivališča...»

«Vzdignite in vodite me, da vam jo pokazem.»

Razvezali so mu noge in preiskali žepe, v katerih so našli samo nož in piščalko. Okrog pasu so mu opasali močen usnjat jermen, tako so ga z največjo pazljivostjo

Angleži so sedaj uvideli, da je njih lord Rothermere, ki se je zavzemal za Madžare, bil vendarle

preveč podkupljen

in so ga povabili, naj utilne in naj ne onečasti poštenega imena angleškega. Pravi angleški politiki so rekli, da Angliji ne pade v glavo, da bi pomagala madžarskim baronom na noge.

DOPISI

HOTEDRŠICA. Zelo odobravamo korak naše Čitalnice, ki nam je pripravila izreden dogodek, ko je povabila gorenjelogaškega in dolnenelogaškega Sokola, ki priletita v nedeljo 21. t. m. prvič krat po vojni v našo obmejno vasico. Sokolstvo bo nastopilo s prostimi vajami in tudi na orodju. Po telovadbi pa se bodo vršili prosta zabava, ples ob zvokih polnoštevne dolnenelogaške godbe na pihala ter srečolov, katerega prireja Čitalnica. Veselimo se že nedelje, ko bomo Vas, dragi bratje Sokoli, pristočno pozdravili v svoji sredi in ko nam boste pokazali sadove Vašega truda-polnega dela v telovadnici. Vsa napredna Hotedrška Vam pripravlja ljubezniv sprejem. Vabimo tudi okoliško Sokolstvo naklonjeno občinstvo, da se udeleži našega lepega slavlja.

TRŽIŠČE. Prvo gospodarsko dobrodelno društvo v Tržišču sklicuje na željo vseh odbornikov ponovni izredni občni zbor za dan 21. t. m. ob 8. dopoldne v šoli v Tržišču. Na dnevnem redu je med drugim ustanovitev gasilnega društva.

KRIŽE PRI TRŽIČU. Tudi pri nas smo 24. julija t. l. ustanovili krajevno organizacijo SDS, v katero se je vpisalo takoj 40 članov. Izvoljeni odbor nam je garancija, da bo deloval le za napredek. Za občinski odbor smo mislili, da je že razrešen svojih dolžnosti, ker že več mesecev ni bil klican k sejam. Baš pretečeni teden je gospod župan uradno povabil naš celokupni odbor, naj se za gotovo vsi udeležijo dne 7. t. m. proslave, ki jo je priredilo Izobraževalno društvo sv. Jožefa v Tržiču pod imenom «Katoliški dan». Zdaj pa upajmo, da bo občinski odbor zopet lahko spal spanje pravičnega. Radovedni so vaščani v Križah, kdaj pride na vrsto podrti jarek in cesta skozi vas, ko je vendar občinski odbor že

lansko leto na prvi seji priporočil in odobril kredit za popravo? — Za spomenik v svetovni vojni padlim smó do zdaj nabrali 20.000 Din. Stalo bo okroglo 30.000 Din; torej manjka še 10.000 Din. Naročen je spomenik pri g. Tomanu v Ljubljani. Odkritje bo najbrže šele pomladi 1928. — Prosto-voljno gasilno društvo bo priredilo tudi letos veliko vrtno veselico, in sicer 21. t. m. pri g. Primožiču v Pristavi. — Pokopali smo minulo soboto mlado dekle Francko Vodnjovo (Gašperjevo), kateri je jetika pristigla nit življenja. Kako spoštovana je bila pokojnica, so pričali pogreb in številni šopki ter venci. Omeniti moramo, da je umrlo v tej hiši od svetovne vojne naprej 18 oseb. Ostali so še dve dekleti in 1 fant, ki pa so vsi zdravi in čvrsti.

RADOMLJE. Ondan so imeli pri nas radičevci svoj volilni shod. Veliki organizator, ki se je prežet zmešane radičevščine pravkar doselil iz samega Zagreba, je pred shodom svečano prerokoval, da se bliža katastrofalen krajevni politični preokret. Naslajajoč se ob misli, da že gine napredna vrsta Radomljanov, je vzel kot bivši demokratski tajnik na piko predvsem dobro mu znane demokratske volilce. Pa se je mladenič opekel. Po shodu, ki je bil od strani Radomljanov kar najbolj pičlo obiskan, je lahko uvidel, da se da ujeti kalin le na črnelski dobravi. Topovi, ki ste jih na shodu basali s hujškajočimi lažmi na demokratsko stranko, so zgrešili svoj cilj — naša vrsta se drži krepko. Vaš oficijelni proglas, da je boj proti klerikalizmu bedarija in da je naprednost osarlja, smo vzeli na znanje. Razpravljati o teh pojmih z vami nimamo namena. Ko boste po znani Puceljevi metodi ležali s klerikalci v objemu, vam želimo sicer dober tek, strahu pa ne bomo imeli nobenega.

CERKLJE OB KRKI. Pri nas imamo kaplana g. Tomazina, ki je priden agitator za SLS, večkrat pa tudi nehoti za «Domovino». Kadar se s prižnice jezi nad «Domovino» in nad tistimi, ki jo čitajo, vselej takrat dobi naš priljubljeni list zopet nekaj novih naročnikov. Prosimo g. kaplana, da naj le nadaljuje in kmalu bo «Domovina» v vsaki hiši naše fare.

NOVOMEŠKA OKOLICA. Minister g. dr. Kulovec zopet obljublja. V nedeljo 7. t. m. je imel shod v Podgrađu. Mazal je volilce s takimi zavbami, ki bi naj vleklo kroglice v njegovo skrinjico. Pa ne boš! Obljubljal je podgrajskim volilcem vodovod in ceste. Seveda, on misli, da

to vleče. Včasih je res vleklo. Na primer leta 1908. je neki kandidat SLS obljubljal v Brusnicah, da dobe železnico, če njega izvolijo, in sicer po desni strani Krke. Ko pa je imel isti možak istega dne popoldne shod v St. Petru pri Novem mestu, je volilce plaval, da bo šla železnica čez St. Peter, če bo on izvoljen. Slučajno je bil neki trško-gorski kmet na obeh shodih, pa se je oglašil: «Gespuđ, al je železnica teč, ki bo letala po luft?» Kandidat SLS je bil izvoljen, a železnice na Brežice še ni, niti čez Brusnice niti čez St. Peter. Volilci, ali boste spoznali farbarijo SLS? Pred volitvami Vam bodo vse obečali, vodovode, ceste, znižanje davkov. Ko bodo pa volitve minule, bodo obljube kakor običajno padle v pozabljeneje. Kaj so pa do sedaj naredili poslanci SLS? Prav ničesar za kmeta; le davke so zvišali, zavarovali Trboveljsko družbo in črnogorske prince. Ti kmet, pa plačaj, povrh še daj biro, čeprav je suša in čeprav je lansko leto tolkla toča. — Virčna vas dobi tudi vodovod in imajo baje že 10.000 Din za to. Seveda, bližajo se volitve. Čemu niso tega že poprej naredili? Zakaj ravno sedaj? — Naše ceste so pa tako slabe, da se smilimo Bogu in vsem svetnikom, a minister g. dr. Kulovec ni izposloval niti pare, ko je bil na vladi. Torej, volilci, le zopet kimajte za SLS!

Z GORJANCEV. 7. t. m. smo pohiteli na Gorjance. Sv. Miklavž je dobil nove zvonove. Nad 3000 ljudi iz Kostanjevice, St. Jerneja, Novoga mesta, Metlike, Semiča, Sošice in še iz drugih krajev se je udeležilo te gorske slovesnosti. Bil sta dve maši, ena v staroslovenskem jeziku. Pri tej je bila cerkvena natlačena polna ne le Vlahov, nego tudi naših ljudi. Na trati so pekli janice in prasce. Igrala je godba, pelo se je in plesalo. Bil je pravi planinski praznik. Le prehitro je minil čas za razhod. Več izletnikov je poslilo Trdinov Vrh, da so praznovali štiriletnico krsta tega vrha. Pota so izvršno zaznamovana. Vsa čast SPD v Novem mestu!

BREZNO PRI SV. JEDERTI. V nedeljo dne 21. t. m. ob pol 15. uri se bo vršil javni volilni shod Samostojne demokratske stranke v gostilniških prostorih g. Petra Kozoleta na Breznej. Na shodu bo poročal skupščinski kandidat gospod dr. Jože Bohinjec iz Ljubljane. Pridite vsi in povabite Vaše znance in prijatelje, da bo udeležba čim večja.

ŽALEC. Naš rojak g. Ivan Virant, gosliničar in posestnik, je bil odlikovan z zlato Obiličevno

vodili v smeri proti pečini, kamor jim je pokazal.

«Gorje ti, ako nas varaš!» so mu gonjači zapretili. «Za vsako zvižajo te čaka nova bolečina.»

«Prisilili ste me. Ne mislite, da sem postal izdajalec iz lastnega nagiba!»

Prispeli so do skale, kjer se je ropar ustavil in gledal brezupno okrog sebe. Oglasila se mu je misel na beg, toda krepke roke gonjačev so ga držale kakor vrage ubogo grešno dušo. Poželel si je smrti, tako se mu je zagnusilo izdajstvo; upanje v življenje in strah pred trpljenjem pa sta bila močnejša.

«Tukaj!» jim je pokazal z zvezanima rokama. «Pod to skalo je vhod v votlino.»

«Ali so roparji doma?» so poizvedovali.

«Podnevi navadno počivajo», jim je odgovoril.

Lovci so se odpravili na delo. Poiskali so si kole in drogove, s katerimi so po daljšem prizadevanju izluščili skalo in odprli vhod v votlino. «Kaj pa sedaj?» so obstopili viteza, ki je snoval načrte za naskok.

«Vdreti ni varno», jih je poučil. «Nič ne vemo, kako je votlina urejena in kje bi roparje zajeli. Tudi luči nimamo, v temi pa se ne moremo braniti.»

«Odobri! so vitezovo mnenje in preudarjali, kako bi prišli tolovajem do živega.

«Koliko izhodov ima skrivališče?» so zahtevali od razbojnika.

«Samo enega, kakor resnično živim», je ropar trdil svečano.

«Dobro. Dajmo jih zadušiti. Napolnimo vdolbino z dračjem ter ga zažgimo. Kurimo

neprestano ves dan in vso noč, prepričan sem, da se bo obneslo.»

Mahoma je bil vhod zadelan s suhimi odpadki, ki so zaplapolali v silnem plamenu. Načrt je bil izboren. Votlina je požirala dim in vlekla vase plamen kakor mojstrsko zgrajena peč. Lovci so jo polnili z vejami in debli, trije so čuvali zvezanega razbojnika, eden pa je odjezdil na Zatičje po ljudi in po potrebno orodje.

Ni se še popolnoma znočilo, ko je dospela močna četa z orožjem, žagami in sekirami. Pričeli so sekati in žagati les, drugi pa so ga metali na ogenj. Gorelo je kakor v apnenici, razpoke visoko gori na rebri so jele propuščati dim — dokaz, da je dim napolnil vse podzemne prostore in ugonobil prebivalce.

Kurjenje je trajalo ves dan in drugo noč do tretjega jutra, ki je moral pokazati učinek. Utrujeni so se odpočili in okrepili z jedjo in pijačo, med tem se je ohladila jama ter izkačil dim; vendar so počakali še pol dneva z vstopom v notranjščino.

Prižgali so smolene bakije in šli v podzemski rov. Komaj so še prenašali vročino, puhtečo od kamenitih sten. Kmalu so se začeli izpotikati ob mrtih truplih — roparji so v brezupnem stanju begali proti izhodu. Čim bliže so prihajali k odprtini, tem prej so se zadušili.

Pregledali in pretaknili so vsako duplino, povsod so ugotovili dejstvo, da je pokončana roparska zalega kakor čebele v panju, ko jih zažvepljajo. Našli so bogate zaloge raznih dragocenosti, katere so kmetje med seboj

razdelili. Nato so izhod zasuli s kamenjem ter se odpravili z roparjem proti Zatičju.

«Ali me ne boste izpustili?» se je ropar obrnil na viteza.

«Tega ti nismo obljubili», mu je porogljivo odgovoril. «Za sedaj pojdeš z nami, pozneje bomo že kako uredili.»

Razdelili so se v tri gručice: prva je bila spredaj za stražo, druga je vodila roparja, tretja pa je zadaj nosila orodje in nabrani plen. Tako so se pomikali navzgor po rebri; zgoraj nad potjo so štrlele pečine, spodaj pa so zevali globoki prepadi, posuti s kamenjem, ki so ga stoletja navalila v dolino.

«Izpustite me!» je prosil med potjo razbojnik. «Vse sem izpolnil, kar ste mi naložili.»

«Saj si moral», so ga zavrili. «Gorje ti, ako bi se bil protivil.»

«In kaj nameravate? Kakšno kazen mi boste naložili?»

«Kakršno si zaslužil...»

«Dajte mi puško, da mi iztisne kroglo, dajte mi nož — samo za trenutek mi ga dajte —, da si ga zabodem v prsi, vrzite me v prepad — tam doli naj bo moj grob med skalovjem...»

«Sodi naj te višje oblastvo, ko pretehta tvoje hudobije», mu je pojasnil vitez. «Jaz ne maram nikogar kaznovati.»

«Tako! Kraljevemu oblastvu me boste izročili? O, jaz nesrečnik! Valerij, kam si me zavodil!»

«Valerija ni več», mu je povedal lovec. «Pred tedni si je končal življenje.»

svetinja za hrabrost. Pri osvobodilnih bojih za našo Koroško se je posebno odlikoval ter prejel sedaj zaslužen nagrado. Iskreno častitamo!

SV. PETER V SAVINJSKI DOLINI. (Lep shod naprednjakov in polom dr. Novačan.) V nedeljo je imel pri g. Šribarju shod radičevski kandidat g. dr. Novačan. Sicer je shod razglašal z oklicem in lepaki, vendar se njegovega sestanka ni udeležil niti en domačin. Gospod doktor je v celjski okolici pač preveč znan in zato taki neuspehi, ki so kaj prerokovali tudi za izid volitev. Na shodu je bilo 18 ljudi; od teh 5 nevolilcev in 9 fantov iz Orle vasi, ki so bili na shod komandirani. Med shodom si je dovolil dr. Novačan zabavljati čez domače sinove in ko je bil zato stavljen na odgovor, je zakričal proti domači hčerki in pred njo udaril po mizi, da smo vsi dvomili, ali imamo res doktorja pred seboj. Tudi s tem, da je kmečke fante volilce zmerjal z otroci, se ni posebno priljubil Savinčanom. Kaj radičevci res niso imeli za naš celjski okraj drugega kandidata? G. dr. Novačan si s svojimi kričaskimi nastopi pač ne bo pridobil mandata. Pri nas ga še dosednji pristaši SKS zatajujejo in ga kot kandidata odbijajo, kar so najbolj pokazali s tem, da so se vsi vzdržali shoda. Pod Radičevo hrvatsko komando nikoli! to je danes pri nas geslo. — Istega dne je imela pri g. Šribarju zborovanje Združena slovenska gospodarska lista. Velika gostilniška soba je bila polna zborovalcev. Poročal je kandidat g. Urek in tajnik g. Žabkar. Zborovanje se je izvršilo mirno in dostojno in je zaradi tega bil poznejši dr. Novačanov kričaski nastop toliko bolj opažen in obsojen. V nedeljo 11. septembra pa bomo volili vsi zavedni Šempetrčani v 3. skrinjico.

REČICA. (Zahvala.) Prostovoljno gasilno društvo Rečica pri Laškem se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem onim, ki so o priliki vrtno veselice pripomogli k tako lepemu gmotnemu uspehu. Da imamo tako lep rezultat, gre velik del zahvale Trboveljski premogokopni družbi, ki je društvu brezdomno finančno največ pripomogla. Posebna zahvala gre tudi gospe Kokaljevi za njeno nedosegljivo požrtvovalnost in nesebičnost, s katero si je pridobila pri vseh gasilcih, zlasti rečiških, največje priznanje.

STRANICE PRI KONJICAH. Preljubi bralci «Domovine», sedaj pa že dolgo ni bilo ničesar

slišati iz Stranic. Gotovo ste mislili, da smo že vsi, ki tukaj čitamo «Domovino», pomrli. Kaj še! Ljubi Bog ne da te sreče. Naš g. župnik bi bil preveč vesel, ker bi dosti od nas zaslužil. Oh, ti lepa «Domovina», kako te naš g. župnik rad ima! O njej govori, naj bo v spovednici ali na prižnici. «Ta ljuba «Domovina» ne gre mu nikdar iz spomina!» Da, naš gospod nas vedno straši s tistim praznim bav-bavom, češ, da bodo prišli po nas tisti črni angelci, ki imajo roge. G. župnik ima tudi črno dolgo suknjo; pa naj še on gre z nami. Največjo skrb pa prizadevajo našemu župniku volitve. Zmagali naj bi zopet klerikalci, da bi zopet bila postavljena na cedilo kmet in delavec. Ljubi bralci «Domovine», ne dajte se preslepiti, da bi volili SLS, držimo se krepko in dajmo kroglice v tretjo skrinjico. G. župniku svetujemo, naj pusti agitacijo ter se raje vneteje posveti svojemu poklicu. Prijateljski pozdrav vsem ljubim bralcem «Domovine».

JARENINA. Pri nas se bo vršil shod Združene gospodarske stranke v nedeljo 21. t. m. koj po rani maši pod vaško lipo, ob slabem vremenu pa v gostilni g. Cvilaka. Poročali bodo o političnem in gospodarskem položaju narodni poslanec g. dr. Pivko, dr. Gorišek in drugi. Da se resnica prav spozna, je treba slišati zvona dva, pravi pregovor in res je. Zato se vabijo tudi pripadniki drugih strank, da pridejo in slišijo poročilo. Pa le ne sirovosti, s katerimi je že itak preveč zastavljen današnji svet. Na mirno stvarno vprašanje pa dobi vsak zaželeno pojasnilo.

LJUTOMER. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljutomeru bo priredila v nedeljo 28. t. m. v osnovni šoli ob 8. zjutraj predavanje o umnem vrtnarstvu. Govoril bo znani vrtnarski strokovnjak profesor g. Fr. Vardjan iz Št. Jurija ob južni železnici. Potrudite se k predavanju, gospodinje in dekleta, ker boste marsikaj koristnega slišale, kar boste uporabile praktično na domačem vrtu! Vabljeni so tudi vsi člani podružnice.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERSKEM POLJU. Naš kmet ima ob priliki volitev pač malo prilike razmišljati, kam naj vrže svojo kroglico. V klerikalno skrinjico je ne more, ker SLS za ljutomerski okraj še niti s prstom ni mignila. Dolga leta ima že klerikalna stranka v zakupu ljutomerski okraj in misli, da ga bo imela vekomaj. Kaj so pa posledice tega klerikalnega gospodstva

v ljutomerskem okraju? Prvič, da naše vinogradništvo rapidno pada, drugič, da tudi naša konjereja in živinoreja stalno propadata. Na vseh koncih se vidi nazadovanje. Klerikalni oblastni poslanci se ne brigajo za take stvari. Oblastni poslanec in gerent okrajnega zastopa g. Jakob Rajh ima preveč drugih poslov. Edina sumljiva zasluga klerikalcev v ljutomerskem in gornjeradgorskem okraju je, da so odstranili iz okrajnega zastopa gg. Roškarja in Zemljiča. Zaradi svojega dela sta jim postala nevarna za njihovo politično gospodstvo. Danes se pa že sveti po vaseh. Ljudstvo prihaja do prepričanja, da bo klerikalno gospodstvo ljutomerski okraj spravilo na kant. Koliko pojma pa ima o konjereji g. dr. Holnjec? Koliko pojma ima o konjereji g. Stipica Radič ali novinar g. Prepeluh? Zato ljutomerski konjereji in vinogradniki, volite vsi slovensko gospodarsko stranko, ako se hočete rešiti popolnega poloma.

MALA NEDELJA. Glavni dobitki največje letošnje tombole pri Mali Nedelji na angelsko nedeljo v Društvenem domu so: 1 prvovrstna krava, 1 seženj drv, moške in ženske obleke, kolo za otroke, petrolej, sol, moka, perilo, podplati itd. Nad 300 dobitkov samih najbolj porabnih predmetov. Tombolske karte samo po 3 Din si preskrbite v predprodaji. Po tomboli ljudska veselica z godbo in plesom. Vabljeni vsi.

MURSKA SOBOTA. Te dni so dobili davkoplačevalci obvestila o odmeri dohodnine. Med njimi je nastalo silno razburjenje. Nekaj se bo v tej zadevi gotovo moralo storiti, ker so nekateri z odmero preveč zadeti. Ako bo to šlo tako naprej, bo polovica Murske Sobotne v konkurzu. Gospodje od davčnega oblastva bi pač lahko milejše postopali, ker ne vemo, kam bodo šli drugikrat po denar, ako bo polovica eksistenc uničena. Prav v davčnih zadevah je imela radikalna stranka priliko že devet let, da pokaže svojo skrb za Prekmurje. Zakaj še vedno ni pristala na izenačenje davkov. Ko bi nam gospodje od radikalne stranke prinesli zakon o izenačenju davkov, bi pač lahko prišli po naše kroglice. Osem let že čakamo na to, toda zastoj. Ako tega do sedaj niste napravili, potem nam tudi v bodoče ne boste. Mi dobro znamo, kako stvar stoji. Radikalna stranka je čisto srbska stranka in ona nima zanimanja, da bi davke izenačila, ker bi potem gotovo izgubila mnogo volilcev. Še bolj

«Slepar! Celo v zadnjem trenutku me je prevaril. Lagal je, ko mi je obljubil plačilo.»

«Na onem svetu se bosta pogovorila...»

«O, če bi mogel za njim, šel bi do skrajne večnosti v najnižji pekel...»

Prispeli so na rob prelaza, tja, kjer je reber najstrmejša in prepad pod potjo najgloblji. Izmučeni so bili od naporne hoje in zdelani od vročine; morali so se nekoliko oddahniti in obrisati znoj, ki jim je tekkel po obrazih.

«Ali me res ne boste izpustili?» je obupal razbojnik. «Pridi vsaj ti, morilec, reši me, Valerij!»

Siloma se je po teh besedah iztrgal spremeljevalcem, suknjoma se je pognal nad brezno ter izginil v globino.

Gruče kmetov in lovcev so se nad prepadom strnile v eno skupino, ki je brez besede zrla v prepad. Globoko jih je pretresel odigrani prizor, čigar slika jim je dolgo časa živela pred očmi. Nad skalovjem pa so krožili jastrebi in kragulji, veseleč se plena. Takoj po odhodu lovcev so se spustili v nižino na nesrečno žrtev.

NE SAMO NAJCENEJSE, AMPAK TUDI NAJBOLJSE BARVE, LAKE, FIRNEZ,

steklarski klej, čopiče ter vse potrebščine za slikarje, pleskarje in druge v te stroke spadajoče predmete dobite v staroznani trgovini na

Miklošičevi cesti, nasproti frančiškanske cerkve
Ivan Jančar

Ivan Albrecht:

Tiničino breme

(Dalje.)

V brezizrazni bojazni se je stisnilo k vratom, a si jih ni upalo odpreti. Pepelnato v obraz je prisuškovalo in čakalo. Pomagalo si je z edino otroško pomočjo, s solzami.

«Nič več s teboj pod eno streho,» je zapretila v kuhinji mati.

«Le pojdi, kamor te je zmeraj vleklo,» je rohnol oče in bil ob mizo, da je žvenketalo posodje.

«Na vsak prst bi bila imela lahko deset takih kot si ti...»

«Na papirju,» se je zarežal Tomi s tako groznim glasom, da je zatrepetala Tini kakor šiba na vodi. Razumela ni ničesar, samo kriki ji je povzročal bolečine. Spomnila se je tiste ga Turka, ki je v Št. Janžu sekal Marijo, in na tisto gorečo ptico, ki je nekoč zanetila Reberje... Vsega hudega se je domislila in vse hudo se ji je zdelo, da je zdaj prišlo med očeta in mater. Vajena je bila malih prerekanih, trenutkov, ko završi po hiši kakor huda ura, a kaj takega še ni čula kot nočoj. Zato je vstajala njena domišljija in prizivala take podobe, da se ji je oznojilo čelo. Spomnila se je stare matere, ki je umrla pred dobrim pol letom. Tisto voščeno in mrzlo...

«Mama,» je kriknila, ko se ji je zazdelo, da je padlo vnovič. Med jokom je odprla vrata in se skrčila k tlu. Matilda je ležala na tleh in Tomi jo je tiščal k tlu.

Tini je omahnila k njima in puškar se je prestrašil. Hotel je zagrabit proti dekletu, a roka je omahnila kakor mrtva. Hipoma ni videl pred seboj nič drugega nego otrokove orošene oči in ni čul drugega, kakor njegov jok. Vstalo je v njem tako, da ni vedel, kam bi se ozrl in kaj bi začel.

«Peži,» je hotel zakriti otroku grozoto, toda dete ni ubogalo. Ozrl se je na ženo in se zastudil sam sebi.

«Fej,» se je dvignil naglo in odšel v noč. Kamor se je ozrl, je ugledal mater in dete. Njuna nema govora je nenadoma dobila moč nad ljubosumjem. In puškar je ubežal v beznico, da bi jo utopil.

Kakor obsojenec je šel od Sv. Jožefa proti Reberjem: Težke noge, težke misli in klučanje v glavi. Misli je naprej in nazaj, nazaj na tiste ure, ko je delal z dekletom načrte za bodoče dni. Takrat je zaslužil štiri krone v tednu — a moč je bila v njem. Govoril je radostno — vse iz srca v srce — in s trudom in z dolгови sta si postavila malo kočjo... Moj Bog, kakšno veselje je bilo tedaj, baš malo prej, preden je prišla Tina. Potem pa nič več — za čudo krščeno — nikamor več ni hotelo iti. Več je zaslužil, več je porabil. Obresti, деца, žena...

Puškar Tomi je stisnil pesti. Noč je bila svetla in prijazna. Toplo je zavabil tupatam veter, da so se zganile visoke trave ob cesti na travniku.

«Krivica,» je zamomljal Tomi in se ozrl po zvezdah, «vse je sama krivica na svetu.»

jasno pa je, da tega ne bo storila samo zaradi Šoštarca in Dsubana. Ako ta dva gospoda hočeta postati poslanca, potem bi si morala zbrati drugo firmo in ne radikalno. Radikali so že enkrat poskušali svojo srečo v Prekmurju, pa so strahovito pogoreli. Razlika je bila samo ta, da so takrat imeli čisto druge ljudi na svoji listi, namreč mnogo in mnogo sposobnejše. Zato bo sedaj polom tem hujši.

BREZOVCI. K nam hodi agiterat za radikalno stranko Damjan, gostilničar na Gorici. To smo mogli povedati, ka bodo njegovi prijatelje v Murski Soboti znali. Zav nam je, ka ga je Predanovski Vljaj na tako pot spelal. Če si bota ta dva gospoda po volitvah ešče v Mursko Sobotu vupala, ne vemo. Mi smo vsi trdni in idemo vsi za našega domačega človeka, to je g. Godino. Političnih špekulacij smo se navolili. Mi vsi dobro znamo, ka g. Šoštarec nemre biti zvoleni, ar najč ti prvi na njegovej listi, to je fiškališ dr. Ravnik, nemre biti zvoleni. V morje, odkee se nikdar več ne vrnejo, pa naših votumov ne bomo metali.

IVANOVCI (PREKMURJE). Smrtna kosa je vzela v 19. letu starosti 11. t. m. vrlo, mlado gospo Emilijo Pečkovo, rojeno Jakišovo v Ivanovcih. Poročila se je Emilija z Jožefom Pečkom iz Krncev šele 20. februarja t. l. Po treh tednih težkega bolovanja je za vedno ostavila svojega ljubljeneza tovariša in svoje ljubljene starše, brate in eno edino sestro, katere letos teži velika žalost, saj še ni pol leta, ko so izgubili eno starejšo hčerko, odnosno sestro, staro šele 21 let. Pogreb se je vršil 13. t. m. v Ivanovcih ob udeležbi petih gasilnih društev (križevsko, fokovsko, andrejsko, krnsko in domače ivanovsko) z velikim številom članstva. Bila pa je velika udeležba drugega občinstva iz vseh sosednih občin. Vsi žalujemo za pokojno mlado gospo, ki je bila vedno prav prijazna. Blag ji spomin! Lj. Č.

ZENKOVCI. Najprve je radikalna stranka za kandidata gor postavila našega župana, sledkar pa so ga vkraj lūčili. Za stranko je to nej lepo delo. Ali naš gospon župan naj bo srečen, ka njegovo ime nede na takšij stranki, štera šče veliko Srbijo. Od nas itak nišče ta ne vrže svoje kruglice. Tudi Radičove republike smo že siti. Najlepeše pa nas je za norca postavila Radičova stranka, ar nam je ešče fiškališa za kandidata postavila. Fiškališa pač nišče nede šo volit. Naša ladica je ednok t r e t j a in samo ta vsi lūčimo, ar

Pogledal je po trgu. Prav tam doli ob robu so stali visoki dimniki; kakor iz pošastnih žrel se je valil dim iz njih.

Dolge, ozke in umazane cunje so plavale pod nebo. Puškar je mislil na tiste ljudi, ki se stezajo po mehkih divanih in imajo kožo kakor baržun. Svila jim šumi nasproti, kadar stopijo k ženi, in deca se koplje v čipkah. Od jutra do večera jim plešejo številke pred očmi in njihov ples jim privabi zlata in srebra v izobilju.

«Prekleta ura,» je pomislil na tisti hip, ko je bil obsojen v življenje. Postal je, preiskal žepe in stresel drobšč v oguljeno denarnico.

«Ena, dve, tri,» je štel na prste merice, ki si jih sme privoščiti za pozabljenje. Ko je uredil vse, je stopil v žganjarno.

V tesnem prostoru se je šopiril smrad. Delavci so rogovili sem ter tja in njihova govorica je bila kakor hud prepir. Sajaste roke so segale po umazanih steklenicah, tu in tam se je zasvetila pipa, cigara, cigareta. Med govorico se je mešalo kašljanje in pljuvanje, pozdrav bolezn in sestre smrti. Dvoje zakajenih petrolejk je za silo razsvetljevalo nič manj črne obraze. Debelušna ženska je stala pri točajnici. Nagubana golša ji je mahedrila na vsaki strani vratu, da so se konci lic gubili v njej. Kadar je izpregovorila, je bil njen glas kakor zvok počene strune.

Med gosti se je vrtela mastna natakara. Tobakov dim je pregrnil njeno mladost, da je bila kakor neokretna voščena figura. Razmršeni lasje so se ji usipali po čelu in po vratu, na vsaki strani vratu pa si je že pripravila golša svoj sedež.

vsil drugi samo naše votume ničajo, mi pa od njih nič ne dobimo.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

POZNI PLEVEL MED KROMPIRJEM.

Po naših njivah zraste mnogo plevela, ko je krompir že obdelan in osut. To je pozno-poletni in jesenski plevel. Naše njive so ga večkrat tako polne, da trpi ves krompirjev pridelek. Treba le malo pomisliti, koliko hrane pobere tak plevel iz zemlje in kako stisko dela med krompirjevimi grmi. Posebno močno je razširjen med krompirjem naslednji plevel: loboda, dresenj, muhič, kostreba, škrbnika in rogoviček.

Ves ta plevel nam zraste, ko preneha vsako delo med krompirjem in se krompirjevi grmi tako obrasejo, da se dotikajo drug drugega. Namesto da bi ostala njiva v tem času prosta plevela, se z njim tako zarase, da ga je polna. Vse te plevelne rastline nam odcveto in nastanejo same, preden kopljejo, tako da se nam vedno na novo zasejejo. Zato ni nič čudnega, da se ne rešimo plevela in da so ga naše njive tako polne.

Pravilno bi bilo, da ostane zemlja po okopavinah plevela prosta in čista. Pri nas pa ostaja polna plevela, ker se prikaže polno plevela v času, ko se okopavanje že preneha in ko ne moremo z okopalnikom sploh več na njivo. Bohotno rastoči plevel nam v tem času mirno dozori in otrese svoje seme.

Proti tako poznemu plevelu nimamo druge pomoči kakor to, da ga z rokami oplevemo. Kakor hitro nam dovolj odrase in se pripravlja k cvetju, ga je populiti in ven znositi, da ga spravimo potem na kompost. Nekaj dela nam to res povzroči, ali glavno je, da očistimo našo njivo škodljivega in nadležnega plevela. S tem pomagamo krompirju, pomagamo pa tudi k potrebnemu čiščenju zemlje. Plevela čista zemlja je velikega pomena za njeno večjo rodovitnost. Okopavine, kakor krompir, koruza, pesa itd. naj zapiščajo plevela čisto zemljo! To mora biti pravilo!

Tomi je sedel in dekle je stopilo k njemu tako, da se je dotaknilo s prsi njegovih ramen.

«Grenkega?»

«Le,» je zagodrnjal puškar in je uščipnil dekle v stegno.

«Pri meni je že tako in tako vse grenko.»

Natakara se je zasmejala s širokim smehom, da se ji je stresla vsa prednja stran — in je odšla po zahtevano pijačo.

Tomi se je oziral po pivcih. Stari in sivi, vmes možje najboljših let in med njimi napol otroci, vse se je bratilo in kovalo načrte za široke preosnove. Med njimi se je potikal bled možic, zabuhlega obraza in vodenosivih oči. Lasje trdi in umazanorjavi, mož sam pa vljuden, z nasmehom oblastnovdanega človeka. Puškar je za kratek čas pozabil na vse, kar se mu je pripetilo v pravkar minulih urah — in je z vedno večjo radovednostjo motril neznanca.

«Edini blagor na svetu je socijalna demokracija, se je oglasil nekje delavec z zamolklim basom.

Med dolgo vrsto pritrdjevanj se je zarežal še dokaj svež glas:

«Socijalist je človek samo dotlej, dokler mu hodiho drugi po hrbtu.»

«Najprej narodni, potem demokratski, ali ne, gospoda?» je nosljaje po nemško zabesedičil tujec v splošno prerekanje. Oči so mu izstopile in plošaste roke so dokazovale z najrazličnejšimi kretnjami pravkar izgovorjeno trditev.

Delavstvo je odpiralo usta — nekaj mlajših je obstopilo govorečega in strmelo vanj kakor v sladko vabo.

NE TIRAJMO KRIŽEM - PLEMENENJA PREDALEČ!

Pri nas živino radi križem plemenimo. Mislimo namreč, da živina zmeraj le pridobi, če se kri meša in naj so pasme še tako različne. To pa ni res. Tudi križanje pasem ima svoje meje. Pri vsakem mešanju krvi moramo imeti pred očmi posledice takega plemenjenja, vedeti moramo, kam nas tako križanje privede in kaj bomo s tem dosegli glede na vnanost živine kakor tudi na njene notranje lastnosti. Kar tja v en dan tega ne sinemo delati. Najlepše uspehe dosežemo s čistim plemenjenjem, če namreč živali enakih pasem med seboj plemenimo, če plemenimo pincgavsko kravo s pincgavskim plemenjakom. Če take živali skrbno odбираmo, lahko dosežemo s časom najugodnejše uspehe, tako kakor so jih dosegli po drugih krajih. Grešimo pa, če vodimo n. pr. pincgavsko kravo k črnemu montafunskemu plemenjaku ali pa če vodimo montafunsko kravo k simodolskemu plemenjaku. Tako križanje ne velja, ker dobimo zarod, ki je preveč mešane in premalo skladne krvi in ki je za nadaljnje plemenjenje premalo zanesljiv v svojih lastnostih. V Švici imata enobarvna (rjava) švicarska pasma in simodolska pasma točno omejene pokrajine in nikjer se ne pripeti, da bi se ondotni živinorejci tako daleč spozabili, da bi te dve pasmi med seboj križali. Obe pasmi sta strogo ločeni. Tudi na meji ni nikake mešanice teh dveh pasem. Ondotni živinorejci se zavedajo vrednosti čistokrvnega plemenjenja. In to je prav! Pri nas pa mešamo pasme večkrat brez vsakega pomisleka ali cilja. Glavno je, da je krava zasvočena in oplemenjena. Tu in tam se pripeti, da skušajo naši rejci preiti od simodolske pasme na montafunsko pasmo samo zato, ker so za svojo osebo nezadovoljni z uspehi simodolske pasme in ker upajo več doseči z montafunsko pasmo. Ta prehod hočejo izvesti s tem, da vodijo simodolske krave k montafunskemu plemenjaku. To je velika napaka. Že to večno menjavanje pasem je napačno in kaže vso našo nezavednost v živinoreji. Še posebno pogrešen je pa način prehajanja in križanja teh dveh pasem. Enobarvne živine sploh ni križati z lisasto živino, če nam je

Tujec je govoril in iz gospodov so na posled nastali — bratje.

«Nemška ljubezen in nemška zvestoba, bratje in tovariši, to nas jači.»

Med tem je prinesla natakara žganje.

«Kdo je to,» je s pogledom pokazal Tomi na tujca.

«Gospod Müller, pri davkariji — je šele prišel,» je razlagala natakara. «Je močno na nemško plat,» je pristavila važno in s spoštovanjem.

Tomi je pokimal in pil. Kri je zakipela in v srcu se je bratilo zaničevanje s sovraštvom. Ljubosumje, njegova trda črta, se je uprlo proti tujcu.

«Žlobudranje,» se je nagnil k delavcu, ki je sedel njemu najbliže.

«Denar jim diši, tem petelinom, denar,» je odvrnil nagovorjeni in si s prsti počesal malce osivelo, v ostro pristriženo brado.

Tomi je bil vesel uspeha.

«Pusti naj nas, pa zaslužka naj nam dajo!»

«Eh no! Gospodar in mi, to je kakor dan in noč,» je menil sosed brez zanimanja.

Tomi je skomignil z rameni in se okrenil drugam. Praznil je kupe, mero za mero, in vedno bolj ga je žgala jeza. Sam že ni vedel prav, kaj hoče, in pred očmi mu je plesalo, vse šemasto in našemljeno.

«Pustni terek,» je godrnjal predse in oči so venomer iskale človeka, ki bi se mogel pomeniti z njim. V tem je začul kakor v polspanju, da šnujejo ljudje nekako društvo. Ozrl se je na desno in levo in zapazil z nejevoljo, da je ostal sam za mizo. V skrbah, da zaostane, se je pomešal med gručo.

na tem, da ne zgubi živina na svoji plemenski vrednosti, ki se kaže v tem, da je živina zenačenih telesnih (vnanih in notranjih) lastnosti in da jih prenaša zanesljivo na zarod. Kar ne spada skupaj, naj se ne meša!

Licenciranje bikov v mariborski oblasti

Tekom letošnje pomladi se je vršilo zakonito predpisano licenciranje bikov po vseh sodnih okrajih mariborske oblasti. Predvedlo se je skupaj 2168 bikov. Po pasmah odpade na simodolsko 666, na marijodvorsko 620, na pomursko 313 in na pincgavsko 128 bikov. 384 je bilo medsebojnih križancev teh pasem; 66 bikov pa je bilo tujih (nedovoljenih) pasem. Sposobnih je bilo 518 (78 %) simodolcev, 463 (75 %) marijodvorcev, 252 (81 %) pomurcev, 81 (63 %) pincgavcev in 197 (51 %) križancev. Ostali so nesposobni. Pripuščanje teh nesposobnih bikov ali sploh na licenciranje neprignanih bikov se kaznuje z denarno globo 250 Din.

V smislu zakona je potrebno, da ima vsaka občina najmanj enega bika na vsako pričeto stotino krav in telic. Na ta način znaša primanjkljaj bikov 353, in sicer 131 marijodvorcev, 100 simodolcev, 80 pomurcev in 42 pincgavcev. Občine so dolžne, da si manjkajoče bika nabavijo.

Lastniki najodličnejših bikov prejmejo državne premije po 800 Din in veliko ministrsko diplomu. Lastniki nadaljnjih izvrstnih bikov pa dobijo oblastno nagrado 600 Din in pohvalnico. Lastniki nadaljnjih prav dobrih bikov dobijo pohvalnico in prvo okrajno nagrado. Ostali dobri bikodržci prejmejo nagrado iz blagajin okrajnih zastopov, obvezani pa so, da bika drže za plemo še vsaj eno leto. Vse priznanje gre oblastnemu odboru v Mariboru, ki je takoj v pričetku svojega delovanja prispeval znatni znesek 30.000 Din.

Seznam o razdelitvi diplom in pohvalnic ter državnih in oblastnih nagrad oskrbnikom najboljših bikov v letu 1927.:

A. MARIJODVORSKA PASMA.

1.) Veliko ministrsko diplomu in državno premijo 800 Din dobijo: Ivan Martinelli (Ložnica, občina Gorica), Ivan Kukovič (Sv. Miklavž), Srečko Robič (Limbuš), Ivan Ravnjak (Ruše), Jože Bart (Št. Janž pri Dravogradu), Bikorejska zadruga

Zavodne (občina Topolšica), Lenart Glück (Cirknica), Henrik Majer (Št. Ilj v Slovenskih goricah), Stanko Hauptmann (Rošpoh), Jože Lorber (Melečnik, občina Sv. Peter), Franc Belna (Osek), Jože Kolečnik (Remšnik), Pavel Pokeržnik (Remšnik).

2.) Veliko ministrsko diplomu dobijo: Upravišтво veleposestva Svečina (občina Slatinski dol), Državna srednja vinarska in sadjarska šola v Mariboru.

3.) Državno premijo 800 Din dobi: Jakob Mlinar (Črna), Matevž Kralj (Prevalje), Srečko Robič (Limbuš).

4.) Pohvalnico velikega župana in oblastno nagrado 600 Din dobijo: Janez Kranjc (Polane, občina Sv. Barbara pri Ptuj), Bikorejska zadruga Rečica ob Savinji, Valentin Sušnik (Ljubno), Bikorejska zadruga Studenice, Jože Šmirmaul (Pobrežje), Matija Divjak (Orehova vas), Anton Schilhan (Sv. Lovrenc na Pohorju), Franc Popič (Raduš, občina Podgorje), Bikorejska zadruga Slovenjgradec, Bikorejska zadruga Podgorje, Ivan Rak (Velenje), Janez Ježovnik (Lokavica, občina okolica Šoštanj), Franc Blazinšek (Gaberik, občina okolica Šoštanj), Bikorejska zadruga Zavodne, Oskrbništvo Jareninski dvor (Polški vrh), Miroslav Očkerl (Selnica ob Muri), Henrik Majer (Št. Ilj v Slovenskih goricah), Gabrijel Silič (Št. Ilj v Slovenskih goricah), Jakob Valenton (Dragučova), Peter Gajzler (Ledinek), Franc Rajšp (Drvanja), Marko Lorenčič (Zamarkovo), Jože Gerdej (Mežica), Ivan Končnik (Črna).

5.) Oblastno nagrado 600 Din dobijo: Franc Möschl (Račje), Maks Pratnkar (Mežica), Amalija Knez (Črna), Janez Polanšek (Koprivna), Anton Škrubi (Mežica).

6.) Pohvalnico velikega župana dobi: Anton Brus (Spuhlje), Lovro Golčnik (Šmihel), Ferdo Sedmak (Sv. Primož), Franc Vehovar (Cigonca), Franc Bogatič (Gor. Poljskava), Anton Turin (Hrastovec), Vincenc Vauhnik (Sv. Miklavž), Bikorejska zadruga Dragotinci, Vincenc Breznik (Ivanjci), Ivan Opat (Stari trg), Franc Kumer (Slatine, občina Šmartno ob Paki), Oskar Warsberg (Šmartno ob Paki), Alojz Muzej (Bele vode, občina Sv. Florijan), Anton Jan (Škale), Janez Očkerl (Zg. Hlapje, občina Zg. Jakobski dol), Martin Erhatič (Sp. Jakobski dol), Franc Čep (Koprivnik, občina Vosek), Julijana Paskolo (Sla-

tinski dol), Marija Breznik (Zg. Žerjavci), Ivan Mesner (Sv. Primož nad Muto), Ivan Tlik (Zgoranja Vižinga), Ivan Klavž (Črna).

B. SIMODOLSKA PASMA.

1.) Veliko ministrsko diplomu in državno premijo 800 Din dobijo: Anton Prelog (Veržej), Januš Nemety (Polana), Štefan Kühr (Puconci), Štefan Bakan (Nedelica).

2.) Veliko ministrsko diplomu dobi: Veleposestvo Beltinci.

3.) Pohvalnico velikega župana in oblastno nagrado 600 Din dobijo: Franc Zernec (Križevci), Ignac Lapoša (Satahovci), Aleksander Perkič (Veščica), Štefan Benko (Murska Sobota), Jožef Kovač (Prosenjakova), Marija Vogler (Cankova), Peter Solar (Nedelica).

4.) Pohvalnico velikega župana dobijo: Ferdinand Grosman (Plitvica), Andrej Rožkar (Cven), Franc Breški (Slaptinci), Štefan Pörš (Tešanovci), Jože Terphan (Andrejci), Franc Lipuč (Selo), Franc Ločič (Petanjci), Janez Andrič (Mur. Petrovci), Jože Hohlstedt (Fokšinci), Janoš Krčmar (Križevci), Janez Simon (Sulinci), Štefan Gorkoš (Nedelica), Ivan Zver (Gomilica), Štefan Čašar (Strehovci), Franc Sos (Dobrovnik), Pavel Car (Dobrovnik), Jože Selce (Dolina), Jože Karaš (Čentiba), Mikloš Tot (Banuta), Anton Ritlop (Dolga vas), Ivan Žerdni (Dolnja Lendava) in Veleposestvo Dolnja Lendava.

C. POMURSKA PASMA.

1.) Veliko ministrsko diplomu in državno premijo 800 Din dobijo: Franc Goričan (Višnja vas), Franc Kramberger (Rogoznica), Uprava veleposestva Podlehnik, Janez Farič (Kicar), Anton Bračko (Sv. Štefan srez Šmarje).

2.) Veliko ministrsko diplomu dobijo: Državna kmetijska šola v Št. Juriju ob juž. žel., Franc Jagodič (Slivnica), Veleposestvo Ravnopolje.

3.) Državno premijo 800 Din dobijo: Jurij Zidanšek (Tolsti vrh).

4.) Pohvalnico velikega župana in državno nagrado 600 Din dobijo: Martin Korenjak (Laze, občina Dramlje), Blaž Urleb (Lokarje, občina Št. Jurij ob juž. žel. okolica), Anton Žvižaj (Lokarje, občina okolica Št. Jurij ob juž. žel.).

5.) Pohvalnico velikega župana in oblastno nagrado 600 Din dobijo: Franc Kureš (Spuhlje), Jakob Polanec (Zagojica, občina Pervenci), Franc

Društvo je bilo že napol ustanovljeno. Nekaka zasebna zaveza, klub «za povzdigo nemškega jezika in kulture».

Baš so bili v zadregi za zastopnika pri Sv. Jožefu, ko je pristopil Tomi. Ko je razložil, zakaj gre, se je ponudil:

«Dös ubernim i!» (To prevzamem jaz.)

Gospod Müller je dvignil glavo in je pozdravil puškarja z očmi.

«Das ist (To je?) — — ?» je vprašal na okrog.

«Gornik», je odgovoril Tomi in se preril bliže.

Müller je začel razlagati pravila kluba: nemška govorica v javnosti in doma, nemške knjige, nemška deca, nemško to in nemško ono, da je bil Tomi že več kot pijan. H huncu ga je potrepal Müller po rami in mu pojasnjeval, da je to časten in vzvišen posel, ki zahteva ljudi — mož, celih mož. Treba je delati kakor mravlje.

«Seveda ne zastonj», je dodal slednjič zapupno in prijateljsko, da je puškar pozabil vse misli o krivici na svetu. Potolažen in razigran je odšel pozno v noč iz pivnice...

Pred kočo je postal. Kakor kij ga je težila glava in globoko nekje se je oglašalo očitjanje. Pritisnil je na kljuko in je majaje obstal:

«Prekleti svet!»

Pogledal je proti nebu in zaškrtal z zobmi.

V veži mu je prišla žena nasproti. Napol oblečena, z razpuščenimi lasmi, drhteča in plaha je stala pred njim kakor živa žrtev. V desnici je držala svečo, z levico je zakrivala prsi.

«Tončeta vije božjast — že vso noč», se ji je izvilo z grozo.

Puškar se je vzravnal. Hipoma ga je popustila pijanost in roki sta mu omahnili brez moči.

«Po zdravniku?»

Matilda je brez odgovora odprla duri v sobo. Roka se ji je tresla; vse misli so bile pokorne edino materi.

«Poglej, kako trpi», je pokazala na posteljo. Ko pa je Tomi pristopil, je bilo dete mirno in že brez življenja.

«Kakor kazni», je pomislil na minuli večer. Pogledal je sinka in ženo:

«Zdaj ga nama ne bo treba rediti —»

Matilda je sklenila roki in je viknila:

«Tomi —»

V naslednjem hipu je slonela na njem, ga prosila in rotala, a mož jo je čul kakor iz dalje. Sama nasprotja so prekipevala v njem — očitjanje je rodilo očitjanje in vrhu vsega diš smrti. To slednje, ki mu je udarilo v družino kakor blisk, ga je zadelo najhuje.

«Veš, Matilda, mi smo Nemci», je vrgel brez zveze.

Žena ga je pogledala skozi solze.

Tini, ki je videla in slišala vse, je razširila oči in zajokala. Kakor z ognjenim železom zarisan je ostal večer in vsa noč v njeni duši.

III.

To je bilo življenje, kakor na ražnju. Oče je hodil sklonjen in mrk, mati je molčala, a Tini je kipel v svojih slutnjah in premišljevanjih. Včasih, ko se je zmračilo, se je stisnila v kot in vsa trepetala od groze. Ves svet,

to se pravi: Sv. Jožef in travniki proti Reberjam, vse to, kar je bilo prej zanjo lepo in solnčno, je dobilo senco tujega in neznanega. Groza je dihal v gozdu, z vsake veje in izpod vsakega drevesa se je režal strah. Kadar so legle večerne sence na gozd in na njive, si Tini ni več upala izpod strehe. Zagrnula je okna in se venomer ozirala okrog sebe. Kakor hitro se je zamislila v brezdelju, je začutila materino grčanje in očetove udarce. Bratec, majhen in droben, je ležal na postelji in se vil in penil, da se ni upala ozreti tja. Velost starke je objela otroka in na obraz je dahnila voščeno-rumena barva. Mati ji je odkazovala mala dela, toda, kar je Tini prišla, ji je padlo iz rok.

«Neroda», se je hudovala mati in neredkokrat je občutilo dekle težo njenih rok. Udajalo se je vselej brez ugovora — nič smeha, nič joka; le sovražne poglede je vračala z enakimi.

«V jeseni pojdeš v šolo», jo je opozoril oče pri neki priliki, glej, da se privadiš nemščini.

Tini je pogledala in medli očesci sta se začudili, rekla pa ni ničesar. V najtišjih mislih svojega srca je želela očetu in materi smrti.

«Ata tepe mamo, mama pa mene», je potožila Rokavčevi Sali, ki je bila z njo istih let in njena edina prijateljica.

«Pri nas pa mama nosijo hlače», je odvrnila Sali samozavestno. «Tako,» je pokazala z odločno kretnjo materino oblast, «in atej molče kakor miška.»

«Potem že», je vzdihnila Tini.

(Dalje prih.)

Predikaka (Sv. Lovrenc na Dr. p.), **Franc Zelenik** (Vurbek), **Jurij Bračko** (Slivnica), **Jože Blatnik** (Dobje), **Janez Jevšnik** (Kozje), **Ivan Sekirnik** (Sv. Katarina), **Ivan Drogenik** (Sv. Trojica) in **Anton Sivka** (Št. Vid), **Franc Napotnik** (Tepanje).

6.) **Oblastno nagrado 600 Din dobi:** **Jurij Sadnik** (Latkova vas).

7.) **Pohvalnice velikega župana dobi:** **Josip Kač** (Bukov žlak, občina Teharje), **Vincenc Kveder** (Zalec), **Franc Goričan** (Višnja vas), **Andrej Sevšek** (občina Svetina), **Ludovik Plavšak** (Št. Jurij ob Taboru), **Graščina Herberstein** (Ptui), **Janez Baš** (Grajensčak), **Jože Sitar** (Barislavci), **Anton Pišek** (okolica Šmarje), **Marija Palir** (Zibika), **Jože Perkovič** (Rogaška Slatina).

D. PINCGAVSKA PASMA.

1.) **Veliko ministrsko diploma in državno premijo 800 Din dobi:** **Franc Hanželič** (Hardek).

2.) **Veliko ministrsko diploma dobi:** **Uprava veleposestva Podlehnik**.

3.) **Pohvalnico velikega župana in oblastno nagrado 600 Din dobi:** **Bikorejska zadruga Središče** in **Lovro Petovar** (Ivanjovci).

4.) **Pohvalnico velikega župana dobi:** **Janez Vrbnjak** (Senčak, občina Rucmanci), **Jakob Ozmec** (Vinski vrh, občina Brebrovnik), **Ivan Podgorelec** (Krčevina, občina Prebrovnik) in **Anton Stuhec** (Logarovci).

Tedenski tržni pregled

ZITO. Kakor je bilo pričakovati, se visoka cena pšenici ni mogla obdržati. Izkazalo se je, da so vesti o slabi letini pretirane. Tako na novosadski borzi kakor tudi na ostalih tržiščih je cena pšenici zadnje dni nekoliko popustila. Nasprotno pa se je cena turščici v preteklem tednu ponovno dvignila. Na ljubljanski borzi so bile 17. t. m. naslednje cene za 100 kg: pšenica 340 do 347.50 dinarja, turščica 262.50 do 267.50 Din.

ZIVINA. Ljubljanski živinski sejem, ki se je vršil v sredo 17. t. m., je bil manj živahen. Dagon je bil slab, ker so kmetje večinoma zaposleni na polju. Za kilogram žive teže so bile naslednje povprečne cene: voli, prvovrstni 9 Din, drugovrstni 8 Din, tretjevrstni 7 Din, krave debele 5 do 6 Din, krave klobasarice 3 do 4 Din. Prasci za rejo so se prodajali po 200 do 300 Din komad. Cene so v zadnjem času za malenkost popustile.

Sejmi

- 19. avgusta: Hodoš.
- 20. avgusta: Mokronog.
- 22. avgusta: Nova vas, Dokleževje.
- 23. avgusta: Moravče (okraj Kamnik).
- 24. avgusta: Kočevje, Sv. Jernej pri Krškem, Laško, Trbegovci-Sv. Duh na Stari gori, Slovenska Bistrica, Murska Sobota, Velenje.
- 25. avgusta: Loka pri Zsumu.
- 26. avgusta: Rajhenburg, Veliki Gaber, Gornji grad (le za blago), Breg pri Ptuj.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo zadnje dni v valutah:

- 1 dolar za 56.20 do 56.30 Din;
- 100 avstrijskih šilingov za 800.50 do 803.50 dinarja;
- 100 češkoslovaških kron za 166.85 do 167.65 dinarja;
- 100 francoskih frankov za 220 do 222 Din;
- v devizah pa:
- 100 avstrijskih šilingov za 799 do 802 Din;
- 1 nemška marka za 13.50 do 13.53 Din;
- 1 madžarski pengő za 9.92 do 9.95 Din;
- 100 italijanskih lir za 308.25 do 310.25 Din;
- 1 dolar za 56.67 do 56.87 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 168.20 do 169 Din.

Kratke vesti

== Splošno obiranje hmelja v Savinjski dolini se je začelo v torek 16. t. m. Golding bo prav dobre kakovosti, dočim se kobil poznega hmelja

že loteva peronospora. Sicer so pa nasadi poznega hmelja prav redki. Če bo peronospora napadla v enaki meri tudi obsežne nasade na Bavarskem, se nam obeta zopet ugodna cena. Kakor je znano, je bil lani na Bavarskem zaradi peronospore zelo pičel pridelek. Vsak hmeljar naj si zapomni še to, da je cena hmelja odvisna tudi od obiranja. Kakor nam je znano, imajo nekateri naši trgovci naročila, naj po dnevni cenah plačujejo le lepo obrani hmelj, slabo obrani hmelj pa morda kupijo znatno pod dnevnimi cenami. To je prav razumljivo, ker morajo trdke, ki hmelj upcrablajo, ves slabo obrani hmelj prebrati in očistiti, kar vzame mnogo dela in blago s tem tudi na teži mnogo izgubi. Torej, ne puščajte celih vej in listov med kobulami. Naj ne bo ta opomin zastoj, četudi obiralcem seveda lepo obiranje ni vedno prijetno. Ravnajte se po navodilih Hmeljarskega društva v Zalcu!

= **Predavanja za vinogradnike.** Dne 11. septembra t. l. se bo vršilo ob pol 8. uri zjutraj predavanje o vinski trgatvi in kletarstvu v Vavti vasi-Straži, dne 25. septembra isto predavanje v Št. Petru pri Novem mestu. Predaval bo sreski kmetijski referent g. Fr. Malásek. Iste dneve bo predaval strokovni učitelj g. Alfons Stoklas z Grma, in sicer 11. septembra v Semiču in 25. septembra v Metliki. Vinogradniki, pozivljate se, da se predavanj v obilnem številu udeležite. Predavanja prireja podružnica Vinarskega društva v Novem mestu.

= **Kmetje in posestniki, pozor!** Prejeli smo: Kdor bi našel na svojem posestvu lepo svetlorumeno ali temnorumeno ter temnordečo prst, ki bi bila čista brez vsake primesi, iz katere bi se lahko izdelovala rumena barva «oker» in «santiner» ter lepa rdeča barva, naj pošlje vzorec (5 kg) po pošti. Ako bo prst dobra za izdelovanje barv, se bo tudi dobro plačala. Predvsem pa opozarjam, da mora biti prst lepa, čista, brez primesi, enakobarvna ter je mora biti na prostoru, kjer se najde, skupno najmanj 50 vagonov, lahko pa tudi 200 vagonov ali pa še več. Vzorce in ponudbe pošljite na naslov: Korošec Dragotin, rudokop in trgovina z barveno rudo, Šmartno ob Paki (Gorenje št. 7).

„EDINOST“ VESTNIK ZVEZE DEMOKRATSKE MLADINE V LJUBLJANI

Pristava pri Tržiču. Naša «Edinost» bo priredila v nedeljo 28. t. m. mladinski dan. Spored se bo objavil tekom prihodnjega tedna. Bratske organizacije v kranjskem okolišu se naprošajo, da na ta dan opuste vsako slično prireditve ter tako omogočijo svojemu članstvu udeležbo pri tej prireditvi, ki ima biti izraz bratske vzajemnosti demokratske mladine.

BELEŽKE

+ **Svetozar Pribičević podira radičevske trdnjave v Medjimurju.** V nedeljo in ponedeljek je imel voditelj SDS g. Svetozar Pribičević v Medmurju celo vrsto uspešnih shodov, na katerih ga je poslušalo od 15.000 do 20.000 ljudi. Najlepše je bilo zborovanje v Prelogu, kjer je okrog 6000 ljudi burno pozdravljalo našega voditelja. Ljudje so se pripeljali na shod iz vse okolice na okrašenih vozovih z zastavami, godbami in pevskimi zbori. Radičevstvo v Medmurju se krha, a demokracija je na pohodu.

+ **Dr. Novačan in «pokvarjena gospoda».** Radičevski kandidat g. dr. Novačan na svojih shodih v celjskem okraju večkrat stresa čenče o «pokvarjeni gospodi». Na to nezmislno besedovanje pa se mu kmetje samo smejejo, češ: «Kaj, Vi pa niste pokvarjeni gospod? Kaj ste morda Vi, bodoči advokat, kmetovalec, a kandidat Združene gospodarske liste g. Urek in njegov namestnik g. Omladič ne?» G. doktor, «pokvarjeno gospodo» le kar pustite, ker naš kmet pač ni

hrvatski seljak, ki bi ga lahko speljali na tako neumen lim. Vi ste gospod in nikakor ne morete zmerjati s pokvarjeno gospodo pravih kmetov gg. Ureka in Omladiča, ki sama orjeta in sejata ter sta dobra in vzgladna gospodarja.

SOKOLSTVO

s **Javna telovadba Sokolskega društva v Bregani.** Opozarjamo bratska sokolska društva, da bo priredilo Sokolsko društvo v Bregani javno telovadbo v zvezi s proslavo 5letnice 28. t. m., a ne, kakor je bilo prvotno objavljeno, 4. septembra. Polovična vožnja zaprosena. Pričakuje se prav lepa udeležba.

DOMAČE NOVOSTI

* **Kralj se je vrnil na Bled.** V soboto zvečer se je vrnil kralj Aleksander iz Monakovega preko Jesenic na Bled. Kralj in kraljica ostale na Bledu še nekaj časa. Tudi prestolonaslednik bo prišel v kratkem sem.

* **Bivši grški kralj na Bledu.** V nedeljo je prišel k našemu kralju na obisk na Bled bivši grški kralj Jurij s soprogo Jeleno.

* **Velika sokolska slovesnost v Novem mestu.** V soboto in nedeljo se je vršila proslava 40letnice Sokolskega društva v Novem mestu. Slavnosti se je udeležilo oba dneva po 4000 ljudi, ki so z velikim navdušenjem pozdravljali sokolske nastope.

* **Lepa gasilska slovesnost v Središču.** Za praznike 14. in 15. t. m. se je ponosno Središče obleklo v slavnostno oblačilo, kajti domače gasilsko društvo je praznovalo svoj 40letni jubilej in je ob tej priliki priredila Jugoslovenska gasilska zveza svoj pokrajinski zlet v Središču. Slovesnosti so se udeležili tudi zastopniki hrvatskega gasilstva.

* **Sokolski dan v Ljutomeru.** Ob priliki otvoritve novega Sokolskega doma v Ljutomeru se je vršila velika sokolska slavnost, katere se je udeležilo več tisoč ljudi. Slovesnost je bila združena s telovadnimi nastopi, ki so prav lepo uspeli.

* **Volilno gibanje v šmarnem okraju.** Iz Šmarja pri Jelšah nam pišejo: Kakšno zaupanje imajo volilci v SLS, se pač vidi in sliši na klerikalnih shodih, ki jih prireja Jakob Vrečko in pa dr. Ogrizek. Jakoba Vrečka ne marajo za poslanca celo njegovi sofarani, ker dobro vedo, da od njega ni mnogo pričakovati za kmetijsko ljudstvo. Tudi neki Jurek se peha za bivšega republikanec Radiča. Omenjeni naj bi se raje poprijel rednega kmetijskega dela, kakor pa, da hodi okrog po hišah delat reklamo za Radiča. Mi že sami dobro vemo, komu bomo zaupali naše kroglice. Kaj nam vsiljujejo ljudi, ki jih ne maramo. Hrvat Radič naj kandidira na Hrvatskem in tam lovi kroglice, pri nas pa bomo oddali kroglice za našega marljivega dr. Pivka in poštenjaka župana ter oblastnega poslanca gospoda Antona Perkoviča, posestnika pri Sv. Florijanu pri Rogatcu. Mi samo to vemo, da je naša skrinjica v mariborski oblasti tretja, vse drugo nas ne briga.

* **Prekmurci, pozor!** Nosilec slovenske gospodarske liste g. dr. Pivko in kandidat celega Prekmurja evangelijski župnik g. Štefan Godina bosta priredila dne 23. in 24. avgusta t. l. v srezu Murska Sobota več volilnih shodov: v torek 23. avgusta: ob 10. uri v Moravcih, ob 12. uri v Tešanovcih, ob 3. uri popoldne v Vučji Gomili, ob 5. uri popoldne v Fokovcih in ob pol 8. uri zvečer v Krizevcih; v sredo dne 24. avgusta: ob 8. uri zjutraj v Gornji Lendavi, ob 10. uri v Mačkovcih, ob 12. uri v Moščancih, ob 3. uri popoldne v Pucinci, ob 5. uri popoldne v Markišovcih in ob 8. uri zvečer v Murski Soboti. Prekmurci, pridite, da slišite resnico!

* **Možje, vojni trpini!** Po Vaši želji in volji se podamo vsi 21. t. m. na Brezje (Otoče). Polovična vožnja dovoljena od 19. do 23. t. m. Vozovnice

žigosati, ne oddajati! Izkaznice za ceno 3 Din do-
bite na Brezjah. Dobij jih lahko vsakdo, član
Zveze ali nečlan. Strnjeni v krepko falango,
brez razlike strank in mišljenja, hitreje doseže-
mo to, kar gre zlasti našim pohabljenim tovari-
šem, ki se bore v obupnih razmerah za obstanek.
Tudi stara pravda naše Slovenije in Jugoslavije
še ni dognana... Še ječi v robstvu dober del
našega rodu. Mi jo hočemo dognati ne s potoki
krvi, ampak z neumornim delom, čebelično prid-
nostjo, jokleno vztrajnostjo. Pevci, vežbajte se in
prinesite s seboj naslednje pesmi: «Ti, o Ma-
rija», «Oj Doberdob», «Oj ta soldaški boben»,
«Pomlad vse se veseli», «Blagor mu». Pevska
vaja 21. t. m. ob 9 uri v samostanski dvorani na
Brezjah. Pričetek slovesnosti točno ob 10. uri.
Tovariši, na svidenje!

* «Slovenec» in obiranje hmelja. Pišejo nam:
Te dni je prispelo v Savinjsko dolino na tisoče
obiralk in tudi obiralcev hmelja, da si zaslu-
žijo nekaj denarja. Nedeljski «Slovenec» piše k
temu, naj hmeljarji vplivajo z vsemi sredstvi na
to, da se bo nedorasla mladina (katere je do-
bršen del med obiralci) povrnila na svoje do-
move tudi duševno zdrava. Prošlo leto so se,
kakor piše «Slovenec», slišale čudne stvari. Člo-
veku, ki ne pozna razmer v Savinjski dolini, se
vidi tak opomin popolnoma umesten. Žal, da ni
tako. Predvsem je treba poudariti, da pošteni
savinjski hmeljarji brez opomina store vse, da
se mladina med obiralci ne pokvari. Nevaren pa
je tak opomin, ki vzbuja razne domneve, zaradi
tega, ker bi lahko zakrivil, da bi ne prišlo do-
volj obiralcev in obiralk v dolino. Kaj se to
pravi za hmeljarja, ni treba posebej razlagati.
Hmelj je pridelek, ki ga je treba dozorelega
obirati v najkrajšem času. «Slovenčev» nepo-
trebno moraliziranje bi lahko napravilo poštenim
Savinjčanom mnogo škoda, a je k sreči že malo
pozno.

* Podpora ljubljanskemu velesejmu. Iz Beo-
grada poročajo, da je vlada odobrila 60.000 Din
podpore za Ljubljanski velesejem.

* Preložitev občinskih volitev v Čermo-
šnjicah. Zaradi skupščinskih volitev se bodo vršile
občinske volitve v Čermošnjicah šele 2. oktobra.
Predložene bodo štiri kandidatne liste.

* Poljske miši v Prekmurju. V južnih delih
Prekmurja, zlasti v okraju Dolnja Lendava in v
občini Rakičan (okraj Murska Sobota) se zelo ši-
rijo nevarni škodljivci, poljske miši. Veliki župan
mariborske oblasti se je ponovno obrnil na mini-
strstvo za kmetijstvo za nujno nakazilo kredita
v svrhu nabave sredstev za uničevanje škodljivca.

* Suša uničuje malarijo. Huda suša, ki letos
vlada v Dalmaciji, ima tudi svojo dobro stran.
Kakor javljajo, so se v Dalmaciji zaradi suše iz-
sušila tudi razna močvirja, ki so bila prava zalega
malarije, in je na ta način malarija letos v Dal-
maciji skoro popolnoma prenehala.

* Potres v Dubrovniku. V noči od četrta na
petek so nekoliko minut po polnoči čutili v Du-
brovniku precej močan valovit potres, ki je trajal
štiri sekunde.

* Smrtonosen mušji pik. Pred dnevi je posest-
nico Marijo Korenovo v Topolšici pri Šoštanju
pičila muha v zapestje. Posestnica se kljub
zdravnikovemu naročilu ni podala takoj v celj-
sko bolnico. Šele dva dni pozneje je šla v bol-
nico, a je bila vsaka zdravniška pomoč že pre-
pozna. Korenova je še isti dan umrla zaradi za-
strupljenja krvi.

* Mlad utopljenec obujen k življenju. V Škofji
vasi se je kopal v Hudinji gletni Pilihov rejen-
ček. Ker ni znal plavati, se je potopil. To je
videla domača dekla, ki je začela klicati na po-
moč. Ker ni bilo nikogar v bližini, je stekla po
Alojzija Snedeca, ki je skočil v vodo, dotopal z
nogami dečka in po daljšem trudu prinesel na
suho. Takoj je začel z oživiljanjem utopljenca.
Zdravnik iz Vojnika je ugotovil, da je deček še
pri življenju in odredil vse potrebno. Dasi je
kmalu pokazal znake življenja, se je predramil
še po preteku 24 ur.

* Ubijalec strupenih kač. Letos je povsod
kačje zalege zelo mnogo. V Beograd je te dni
prispel iz Glamoča v Bosni Kamer Hanza, ki je
s svojimi 16 tovariši že lansko leto pokončal v

ooklici Glamoča 6016 strupenih kač, za kar je
od vlade prejel nagrado 2400 Din. Tudi letos je
pokončal že okoli 5000 gadov.

* Skala padla na voznika. Devetnajstletni
Janez Burger, uslužben pri tvrdki Ružigaj in
Bačič, je peljal z vezom velik voz apna iz Tržiča
na Bornoovo posestvo. Na poti se je nenadoma
utrčala skala, padla na voznika ter ga težko po-
škodovala na glavi in hrbtu. Ponesrečenca so
prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

* Neznano dete. V januarju leta 1920., to je
pred 7 in pol letom je bilo najdeno v veži pred
vratmi mariborske javne bolnišnice 6 dni staro
dete ženskega spola, povito v plenice. Do danes
ni bilo mogoče ugotoviti identitete tega otroka.
Kdor bi vedel kaj o tem otroku ali njegovih
starših, naj to sporoči mestnemu magistratu v
Mariboru (konskripcijski urad).

* Smrtna nesreča rojaka v tujini. Iz Novega
kota nam pišejo: Pred dvema mesecema se je
smrtno ponesrečil v Kanadi Jakob Molnar, sin
tukajšnjega posestnika. Odšel je v tujino po za-
sluzku, a je našel prezgodnjo smrt. Na železni-
škem nasipu ga je povozila lokomotiva, nakar je
nastopila po pardnevnom trpljenju smrt. Bil je
marljiv mladenič, ki je s svojo pridnostjo pri-
štedil že lepo vsoto denarja. Naj mu bo v tujini
zemljica lahka!

* Požar v Mariboru. Te dni je nastal požar v
tovarni perila, last g. Maksa Durjave, v Mari-
boru. Delavci, ki stanujejo v hiši, in mariborski
gasilci so po enournem delu pogasili ogenj. Pre-
cej škode je povzročil požar v prikrojevalnici
perila in v knjigovodstvu. Oblastvena komisija
je pritrdila domnevi lastnika tovarne, da je za-
krivila požar nepredvidnost dimnikarja.

* Žrtev Save. V nedeljo je utonil v Savi pri
Ljubljani 14letni dijak Bogomir Novotny, in to
vpričo svojega brata in sestrice, ki sta stala na
bregu. Siromaka bi lahko rešili, a se navzoči
niso brigali zanj.

* Smrten izid operacije. V celjski bolnici je
umrl na operaciji g. Anton Kunej, podravnatelj
tamošnje podružnice Ljubljanske kreditne banke.
Pokojnik, ki je bil zet znanega celjskega vele-
industrija g. Majdiča, je bil obče spoštovan mož.
Blag mu spomin!

* Med pridigo umrl. Med pridigo v cerkvi je
nenadoma postalo slabo preužitkarju Matevžu
Ramšaku iz Topolšice pri Šoštanju. Zadel ga
je kap. Poklicani zdravnik mu ni mogel več po-
magati, ker je mož medtem že izdihnil. Blag mu
spomin!

* Nevaren požar v Višnji gori. V ponedeljek
je med nevihto proti večeru udarila strela v ve-
liko hišo vdove ge. Groznikove tik pred Višnjo
goro. Bila je velika nevarnost, da se požar raz-
širi, a se je gasilec posrečilo pravočasno pre-
prečiti še večjo nesrečo.

* Preiskava proti Möderndorferju in tovarišem
ustavljena. Kakor poročajo, je mariborsko okro-
žno sodišče ustavilo preiskavo proti vsem osum-
ljenem v tako zvani mežiški aferi. Kakor je
znano, je bilo v začetku aprila t. l. aretiranih v
tej zadevi več oseb, med njimi tudi oblastni po-
slanec g. Möderndorfer. Sodišče je ugotovilo, da
se g. Möderndorferju in njegovim tovarišem iz
krajnega šolskega sveta, mežiškega, ne more oči-
tati nič kaznivega.

* Grozen samomor na železnici. V petek zve-
čer se je vrgel pod lokomotivo v Magdalenskem
parku v Mariboru okrog 50letni Franc Krainer,
ki so mu kolesa odtrgala obe nogi, roki in zdro-
bila glavo.

* Obesil se je. Iz Novega kota nam pišejo:
8. t. m. zjutraj med 5. in 6. uro se je obesil v
svojem skednju posestnik Anton Poje. Zapušča
ženo in devet nepreskrbljenih otrok. Vzrok
samomora so težke življenske razmere. Pokojnik
je bil zelo marljiv gospodar; bolehal je že več
časa, kar je gotovo pospešilo prezgodnjo smrt.
N. p. v m.!

* Skrivnost avtomobil. Te dni je razburil
meščane v Somboru in Apatinu neki avto, ki je
drvel z veliko brzino po mestnih ulicah proti se-
veru. V avtu so sedele tri ženske, ki so glasno
klicale na pomoč, čim je avto srečal kakega člo-
veka. Poleg njih so bili na vozu še štirje moški.

Na vsaki strani stopnic je stal po eden, tretji je
dajal neprestano oglušujoče znake s sireno, da
bi se ne slišalo vpitje žensk, četrti je šofiral.
Ljudje so na več krajih poskušali ustaviti čuden
avto, da se prepričajo, kdo so čudni potniki. To
pa se jim ni posrečilo, ker so v takem trenutku
vozeči se moški enostavno naperili na ljudi
samokrese. Ko je bila obveščena o tem policija,
je avto že zginil proti meji.

* Slepac s potnimi dokumenti. Te dni se je
zglasil na avstrijskem konzulatu v Zagrebu ele-
gantni mladenič ter zahteval avstrijski potni list.
Izjavil je, da je avstrijski državljani ter izpove-
dal, da mu je potni list zgorel. Ko so zahtevali
od njega dokazila, da je res avstrijski državljani,
je pokazal neki domovinski list. Konzularnemu
uradniku se je videl mož sumljiv in je zato za-
hteval kontrolo podpisa. Podpis pa se niti naj-
manj ni strinjal s podpisom na domovnici. Urad-
nik je zato kmalu uvidel, da ima posla s slepar-
jem. Ko se je možak pri nadaljnjem izpraševanju
zapletel še v nadaljnja protislovja, je uradnik
odklonil izdajo potnega lista in poklical stra-
žnika. Sedaj pa so postala neznanca tla prevroča.
Naglo jo je skušal popihati s konzulata, toda
uradniki so jo mahnili za njim. Prišel se je prav-
cati lov po stopnicah iz nadstropja v nadstropje,
dokler končno ubežnik ni dospel na podstrešje
in se povzpел na streho. Šele tam so ga naposled
prijeli. Pri njem so našli pravilno izstavljen po-
tni list dunajske policijske direkcije, razen tega
pa več zastavnih listov in drugih dokumentov,
glasečih se na napačno ime. Policija sumi, da je
prišel na zločinski način v posest teh dokumen-
tov in je uvedla strogo preiskavo.

* Zaradi poverb v smrt. V Smederevu je
vzbujal splošno pozornost pisar tamošnjega veli-
kega županstva Velimir Stefanović, ki je imel
komaj 1400 Din plače, a je vendar popival cele
noči. Pred nekaj dnevi je v neki smederevski
kavarni zakvartal celih 6000 Din. Stvar je prišla
na uho tudi velikemu županu, ki je zaradi tega
odredil preiskavo. Stefanović je izdajal obrtne
liste in razna druga slična dovoljenja. Če bi pri
tem sprejemal kake nagrade, mu tega v današ-
njih razmerah ne bi nihče zameril. Preiskava pa
je ugotovila, da je segel tudi po državnem de-
narju. S prošnjo in raznih vlog je trgal kolke
in jih prodajal. Na ta način je poveril okrog
10.000 Din. On je tudi sprejemal na pošti denar,
določen za veliko županstvo. Ni še pojasnjeno,
kako je bilo mogoče, da si je tudi od tega de-
narja pridržal večje zneske in poveril okrog
25.000 Din. Ko je Stefanović uvidel, da mu teče
voda v grlo, je nenadoma izginil. Vse poizvedbe
za njim so ostale brezuspešne. Šele čez tri dni
so našli na obali Donave njegovo obleko in
pismo, naslovljeno na mater, ženo in brate. V
pismu sporoča, da je šel prostovoljno v smrt, ker
je kriv. Truplo so našli dva dni pozneje v nekem
grmju.

* Nevaren ptič pod streho. Orožniška postaja
v Gornji Sv. Kungoti pri Mariboru je aretirala
nevarnega vlomilca, komaj 19letnega Josipa Ri-
biča, doma iz Dolge vasi pri Kočevju. Ribič je
lansko leto pobegnil iz zaporov okrajnega so-
dišča v Kočevju in je od tega časa neprenehoma
izvrševal vlome in tatvine. Med drugim je odprl
že dve železni blagajni in je samo enemu trgovcu
v okolici Sodražice odnesel denarja in blaga za
52.000 dinarjev. Potem je pa pobegnil na Štajer-
sko. V Mariboru je nekaj dni igral velikega go-
spoda, nato pa v družbi lahkoživih žensk odšel
na Hrvatsko. Kmalu nato se je zopet pojavil v
bližnji Ribnici. Pri vlamu v poštni urad Ortnek
je bil zasačen in prepoden ter je moral na lice
mesta pustiti razne predmete, ki so ga izdali.
Nekemu kmetu na Dolenjskem je po tatvini na
vrata nalepil svojo fotografijo s podpisom. Upaj-
mo, da je sedaj dobro shranjen.

* Slovenka nameravala izvršiti samomor v
Zagrebu. Te dni so v Zelengaju pri Zagrebu našli
na klopi neko dekle, ki se je zvijalo v krčih, iz
ust pa so ji prihajale krvave pene. Poleg nje je
ležala stekleničica z lizolom. Bilo je jasno, da je
dekle nameravala izvršiti samomor. Rešilno dru-
štvo je nesrečno dekle prepeljalo v bolnico, kjer
so ji izprali želodec. Bila je to 20 let stara soba-

rica Roza Kolškova iz Konjic, uslužbena pri nekem zdravniku v Radniškem dolu.

* **Zločin Slovenke v Parizu.** V Parizu so nedavno aretirali Pepco Kurešovo, doma iz Moškanjcev, ki je umorila 14letno deklico in jo oropala za 3000 frankov.

* **Prerok v kajbici.** V Sremu se je v zadnjem času pojavil neki Franjo Vidaković, vrtnar iz Sente, in oznanjeval nov evangelij, češ, da je svetnik in da bo kmalu nastala vojna. Prerok je bil v Vinkovcih aretiran.

* **Umoril ženo in se obesil.** Iz Tinskega nam pišejo: V soboto 6. t. m. okrog 3. ure zjutraj je Jakob Obrez umoril z udarci in še z nožem svojo ženo Rozalijo, potem se je pa z nožem v roki obesil. Našel ga je stoji obešenega brat umorjene žene, ki je prišel zgodaj k njima mlatit. Vzrok strašne žaloigre je baje to, ker ga žena ni hotela dati pripisati za sosesestnika. Mož je bil star nekaj nad 70 let, žena pa 46.

* **Hajdukinja Stoja Markovičeva pobegnila.** V ženski kaznilnici v Zagrebu je prestajala svojo 20letno ječo znana 25letna črnogorska hajdukinja Stoja Markovičeva, nečakinja dr. Vukašina Markoviča. Odkar se je nahajala v tej kaznilnici, se je obnašala zelo lepo, tako da so ji zelo zapuili. Te dni je Stano obiskal njen brat Radojlo Marković, učitelj v Črni gori. Radojlo je med obiskom Stano tolažil in ji obetal, da se bo obrnil na Kolo srbskih sester in da bo sploh vse storil, da bo pomiloščena. Ko sta se brat in sestra poslovljala, je prednica odprla vrata in tisti hip je smuknila Stoja na ulico, a za njo njen brat. Sestra prednica je začela klicati na pomoč, v tem pa sta begunca dosegla pripravljeni avtomobil in se z največjo hitrostjo odpeljala.

* **Ušla iz bolnišnice.** V noči na soboto je iz splošne bolnice pobegnila 18letna Ivanka Šegova, doma iz Dolenjske, katero je ljubljanska policija pravkar izročila tjakaj. Šegova povzroča ljubljanski policiji mnogo posla, ker se kljub izgonu iz policijskega okoliša vedno zopet vrača v Ljubljano, kjer se vlačijo brez dela.

* **Zasledovanje zločinskega zvodnika mladih deklet.** Ljubljanska policija je na lovu za zavajalcem mladih deklet, S., ki se je predstavljal okrog kot trgovski potnik. Zaradi zvodništva je imel S. že nekoč opravka s sodiščem. Po prestani kazni je podlež nekaj časa miroval, zdaj pa je že nekaj mesecev zopet na delu. Zahajal je v razne parke, se zadrževal v malih gostilnah in iskal žrtev za svoje »odjemalce«, ki jih je imel po večini med tujci, pa tudi med domačini. S. se je gibal vedno v sumljivih družbah in iz te družbe je tipal okrog za dekleti. Tu je zbiral podatke o raznih dekletih in njegovi prijatelji so mu tudi dajali naslove raznih žensk, ki so bile pripravljene oddajati sobe. S. je ustavljal dekleta, jih vabil s seboj ter jih oddajal kavalirjem proti plačilu 50 Din. Ako mu deklet ni hotelo slediti in kavalirju ni hotelo biti na razpolago, je S. napel druge strune ter ji prišel groziti. Njegovo početje je prišlo na dan šele sedaj, ko se je na policiji zgledilo več deklet, ki so se naveličale njegovega nasilja.

* **Jesenski tečaj za krojače in šivilje z najnovejšim poukom za leto 1927/1928.** Na Zasebnem krojnem učilišču v Ljubljani (Stari trg 19) se bo pričel 1. septembra. Za siromašne tečaj cenejši. Za učence, ki ne morejo vsega naenkrat plačati, ugodni plačilni pogoji ali proti živilu. F. Potočnik, član internacionalne angleško-francoske krojne akademije. Absolventi tečaja imajo vsako leto 8 dni brezplačni pouk o prejembi mode in se jim brezplačno dobe službe.

* **Pomnite!** Schichtovo milo izda dvakrat več, če se perilo namoči z »Zensko hvalo«.

* **Pri zastajajočem telesnem odvajanju,** napetem telesu, odvisni želodčni kislini, glavobolu, razdražljivosti, občutku tesnobe, splošnih slabosti, utrujenosti pospešuje prirodna grenčica »Franz-Josef« brez truda in bolečin lahko izprazniti. Najznamenitejši zdravniki tega stoletja so vodo »Franz-Josef« z velikim uspehom uporabljali pri moških, ženskah in otrokih. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specialnih trgovinah.

Ka more slednji Prekmurec znati

Najprve, ka sta kandidata celoga Prekmurja župnik g. Štefan Godina in školnik g. Preininger. Njuna ladica je **tretja**. Samo njedva sta lejko zvolena.

Ob drugem more vsakši Prekmurec znati, ka je nosilec radikalne liste fiškališ dr. Ravnik iz Maribora. On je prvi na listi, pa on nemre zvoleni biti, ar radikalna stranka 6500 votumov v mariborski oblasti nikdar ne dobi. Kandidata Šoštarec in Dsuban pa ešče menšo mogočnost mata, ka bi zvolena bila. Zakaj sta ta gospoda svojo ime dala na radikalno listo zapisati, tudi ne vemo. Vsi votumi, štere ta dva gospoda vküper spravita, pridejo v hasek ednemi fiškališi. Prekmurec, imej pasko, v štero ladico tvojo krügllico püstiš.

Tüdi Radičova stranka nam je fiškališa za kandidata postavila v Murski Soboti, v Dolnji Lendavi pa ednega takšega gospoda, šteri v novine piše. Sami tühinci so prišli po naše votume.

Fiškališom naj se mi prek damo? Nikedar se to na sveti nesmi zgoditi. Velka škoda na vseh tistih naših lüdeh, šteri fiškališom votume vküper spravljajo. Ne vemo, ka je našega križevskega školnika gospoda Dsubana tak premotilo, ka za fiškališe agitera. Dostikrat smo ga bogali, ali žav nam je, ka ga gnes nemremo bogati, ar ga nesmimo. Zvolena bota samo Godina in Preininger. Naša ladica je **tretja**. Do tretje ladice naj vsakši svojo krügllico nese. Dale je nesmi, ar je gvüšno zgübljena.

Vi sirmaki Gorčanci in Dolenci, kam bote šli po pomouč, ali k fiškališi ali k Godini? Premišlavanja tü nega. Zato vkraj vaše žülave roke od ladic, na šterih so fiškališi gor zapisani. Na den volitev bo Prekmurje eden velki soud napravilo. Prekmurje bo vse tiste za vekomaj osoudilo, šteri njega samo ob volitvaj poznajo. Vi starci, šteri mislite, ka nemrete od hiše, vzemte vküper vaše slednje moči in idite na volišče, vržte vašo krügllico v **tretjo** ladico, štera nam gvüšno bogšo prišestnost prinesē.

Prekmurski demokrat.

Z Radičem gre pokvarjena gospoda

Kmetsko misel zeleni generali v svojem listu prav nesrečno poudarjajo. Z njo bi radi uganjali takšne komedije, kakor so jih klerikalci z avtonomijo. Žal, se zelenim generalom to ne posreči iz enostavnega vzroka, ker ne poznajo našega kmeta in naših kmetijskih razmer.

Kot utelešeno kmetsko misel slikajo Radiča, o katerem pravijo, da je človek srednje rasti in bolj obilne postave, oblečen pa čedno kakor se spodobi človeku in kakor je pri nas oblečen vsa k kmet.

Mi pa vemo, da pri nas obleka vseh kmetov ene fare težko toliko stane kakor en sam Radičev zimski kožuh z dragoceno kožuhovino.

Pa pravijo dalje, da Radič že 20 let nči hrvatske kmete, zakaj naj bi večno robovali drugim, da ni treba prositi milosti pokvarjene gospode, ki jih farba.

Torej? Ali je Radič kmet? Gosposki človek je, ki se norčuje iz nepoučenih kmetov in jih vodi za seboj kakor kostrune, nad njimi pa samovoljno gospodari. Dvajset let jih že uči in vara, a kaj je storil doslej? Nič! Ali je na kmetih sploh kje večja zaostalost, večja revščina, zadolženost in beda kakor baš v radičevskem kraljestvu?

Ali naj sedaj tudi Slovenci še čakamo 20 let, da pridemo na tako slabo stališče kakor hrvatski kmetje? Ne, čas se suče preveč hitro in mi ločemo dejanj, izboljšav in ureditve, pa dosege blagostanja.

Bogme, baš to in tako hočemo in zato naj zeleni generali pri slovenskem kmetu ne špekulirajo na Radiča, za katerim v Sloveniji ne gre nihče drug kakor nekaj »pokvarjene gospode«.

Slovenski kmetje gremo z Urakom in Kušarjem, ki ju poznamo kot kmeta in kot moža, ki

vesta sama po sebi, kje in kako je treba kmetu pomagati.

Neumnost in smešnost v eni vreči

Mobilizacijo kmetske armade za radičevstvo odreja v »Kmetskem listu« Radičev oproda in sreski kandidat Ivan Ažman iz Hraš. Pravi, da bo 11. septembra t. l. končno izvojevana popolna osvoboditev kmetsko-delavskega ljudstva.

Kdo more ta poziv jemati resno? Ali gospod Ažman ne vidi, da se mu mora vse smejeti?

Če se tistim, ki so zatajili kmetsko gibanje in zlezli pod Radičeve peruti, posreči 11. septembra rešiti vsaj en poslanski mandat po milosti ostanka, s tem menda še ne bo izvojevano nobeno osvobojenje!

Pa še ta mandat je v velikanski nevarnosti. Lahko ga radičevcem tik izpred nosa odnesejo socialisti, kakor kažejo poročila o prestopanju bivših radičevcev v Prekmurju v socialistične vrste.

Sicer pa gospod Ažman ne pove, izpod katerega jarma bo ljudstvo osvobojeno. Ako misli, da bo osvobojeno izpod diktatorskega jarma Radičevega, seveda, potem ima prav, kajti z Radičem jih bo ostalo bore malo.

Silno so zmešani zeleni generali. To se vidi povsod in iz vsega. Zato tudi tako neumni mobilizacijski pozivi. Strah jih je pred Kušarjem, Urekom in drugimi, ki so se končno uprli radičevski komandi in nastopili proti zgrešeni politiki zelenih generalov, ki vidijo, kako jih ljudstvo trumoma zapuša in se navdušuje za kandidate naprednega gospodarskega bloka, ki postavlja domače kandidate, ne pa neslovenskih in nekmetjskih Radičevih pokornih slug.

Dne 11. septembra t. l. bo zmaga naša, slovensko ljudstvo pa bo osvobojeno izpod radičevskega jeroštva.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

POLZELSKO PISMO.

Savinjski Čaruga pod streho. — Hmeljska sezija. Na klerikalni agitacijski vožnji poginil konj. —

Razen drobiž.

Polzela, avgusta.

Redkokdaj se oglasimo, zato pa danes malo bolj na široko. V naši okolici se je zadnje čase pojavila opasna tolpa vlomilcev, ki je v kratkem času postala strah prebivalstva. Vsi člani so bili domačini pod vodstvom Jožeta Svetka, po domače Grajfovega iz Podvina, ki je šele pred kratkim pobegnil iz kaznilnice v Novi Gradiški. Orožništvo, pomnoženo s prebivalci, jim je bilo vedno trdo za petami. Te dni pa se je posrečilo obkoliti jih v Starem gradu pri Braslovčah. Ker na ponovne klice niso obstali, je streljal za njimi posestnik g. Skornšek, ki je gori imenovanega Svetka precej obstrlel. Svetko je bil takoj aretiran, njegova tovariša sta se pa sama, tudi malo ranjena, javila sodišču v Celju. Našemu Čarugi je bila tedaj odmerjena kratka slava.

V kratkem bo odkrit pri nas spomenik vojnim žrtvam. Spomenik bo stal pred farno cerkvijo in je delo akademskega kiparja g. Lojzeta Dolinarja.

Mostiči čez strugo pod Komendo so v zelo zanemarijenem stanju. Lahko bi se enkrat pošteno popravili z manjšimi stroški. Menda se čaka, da se bo zgodila večja nesreča, da bo imela potem občina večje stroške. Pa tudi na tuice, ki jih je letos v našem kraju precej, ne napravljajo to najboljšega vtisa.

Bližanje volitev se pri nas kaj malo pozna. Ljudje imajo sedaj polno opravka s hmeljem, katerega obiranje se je baš začelo. Do sedaj nas je mimogrede obiskal kandidat SLS g. dr. Hodžar, katerega je vozil okrog njegov namestnik. Pri tej agitacijski vožnji pa mu je nenadoma poginil konj. Slab začetek!

Nekaj več življenja in zaslužka je k nam prinesla nova tvornica nogavic, ki se je preuredila iz prejšnje lesne tovarne Prym. Sedanji lastnik je g. Reiser, češki državljani, ki ima že več sličnih tvornic. Zaposlenih je okrog 100 delavcev in delavk, med njimi tudi kakih 20 Čehinj. Zaslužek je bolj slab, vendar bolj kakor nič.

Letos je pri nas kaj živahna stavbena sezona. Več posestnikov si je napravilo nove hmeljske sušilnice. Poleg nekaterih manjših stavb in popravil si je postavil naš župan g. Mešič novo gospodarsko poslopje, dolgo 35 in široko 11 metrov. To je ena največjih stavb v vasi. Fotograf g. Weiss pa si gradi čedno vilo v bližini braslovškega mostu.

Nesreča, ki nikoli ne počiva, je zadela čevljarja g. Konrada Repnika. Obstrelil ga je namreč po nesreči s flobertovko neki 12letni dečko. Rana k sreči ni nevarna.

Suša, ki je letos tudi pri nas vladala, je našemu hmelju nekoliko škodovala. Sedaj pa imamo žal, preveč dežja. Toče k sreči nismo imeli. Vendar pa bo letina še precej povoljna. Želeli bi si le čim boljših hmeljskih cen, saj potrebujemo vsi dovolj.

PRAZNIH OBLJUB SO LJUDJE ŽE SITI.

(Odgovor «Slovenskemu Gospodarju».)

Sv. Ana v Slovenskih goricah, avgusta.

V nedeljo 7. t. m. je bil tukaj shod klerikalnega kandidata g. Žebota. Zborovali so kar pod milim nebom, tako poroča «Slovenski Gospodar». Mi pa dostavljamo, da je bilo zborovanje ob cerkvenih vratih, da so lahko ujeli vse ženske, ker moškim je že vseh podobnih zgagarij in lastne hvale dovolj. Zato danes ne vleče več njihov Društveni dom, tam bi govorili le praznim stenam. Največ je pač bilo radovednih žensk, moških pa zelo malo in še ti so bili razen kadrovcv s svojim predsednikom SLS po večini naprednjaki.

Prav čudno se nam je zdelo, da se je govorilo samo o zunanji politiki, o kateri imajo hudo malo pojma, dalje o revoluciji v Avstriji, ki je imela baje za našo državo velikanske posledice (?), potem o Italiji in Madžarski ter podobnem. Ljudi je hotel g. govornik strašiti že kar z vojno in krivdo metati na poštene naprednjake. O tem bi bilo seveda bolje molčati, ker naše ljudstvo ima dovolj gorja od svetovne vojne. O carini se je nekaj besedičilo, pa seveda bolj previdno. Že vemo, zakaj. Če ni uspehov, je pač bolje molčati.

O naših gospodarskih potrebah in o uspehih SLS so pa g. Žebot molčali kakor grob. Vprašamo Vas, zlati g. Žebot: Kaj ste storili za znižanje davkov, kje je tista cesta, ki ste jo obljubili za Sv. Ano na zadnjem shodu Vaše stranke, kje imate avtonomijo, kje imate jesenske šolske počitnice, kje služijo naši vojakji? O tem bi rado slišalo naše ljudstvo. Pa bilo je vse tiho kakor v grobu, ker so vse te obljube spravili v grob.

Kako skromni in ponižni so bili glede napadov na naprednjake! Že vemo, zakaj. Žal, ni več imunitete! Osebnih napadov sedaj preveč stanejo.

Da ljudem ni bil dolg čas od vsega tega praznega besedovanja, je g. Seyfried skrbel za zabavo, kakor piše «Slovenski Gospodar», in to z umestnimi vprašanji, na katera g. Žebot ni znal odgovoriti. Odgovora je ljudstvo napeto pričakovalo, a ga ni bilo. Ko je vprašal g. Seyfried, čemu so dali črnogorskim princem 42 milijonov dinarjev, bi se bil g. Žebot rad norčeval iz ljudi in je odvrnil, naj prinesejo mrzle vode za take ljudi, ki to vprašujejo. Mi pa pravimo, da bomo z vodo počakali še do 11. septembra; takrat bo najbrž vam vsem pri SLS slabo. To se že opaža, zato je gospod kandidat tako radodarno stiskal roke kar vsem ljudem vprek. Vendar se je zelo zmotil takrat, če si je mislil, da so to vsi njegovi pristaši, ker je kar po vrsti stiskaval roke našim demokratom, še celo predsedniku naše krajevne organizacije SDS.

Saj mu mi res nočemo ničesar hudega. Tudi g. Žebot je siromak, ki se bori za kruh, sedaj pa za kroglice in poslanski stolček.

Končno se je zahvalil neki mladenič za potrpežljivost in sožalje pokopanih obljub SLS vsem poslušalkam in poslušalcem, katerih je bilo na koncu že prav malo, ker je večina že prej izginila. Ljudje so se naveličali osemletnih praznih obljub SLS.

Mi pa ostanemo, kakor smo bili...

Anovški demokrati.

PISMO IZ ŠMARSKEGA OKRAJA.

Volilni boj. — Naš kandidat je kmet.

Šmarje pri Jelšah, avgusta.

Volilni boj v našem okraju se že bije. Klerikalci iščejo na vse pretege, kaj bi iznašli, da bi ljudstvu, ki je začelo spregledavati, zopet natrosili v oči, kajti prašek znamke «avtonomija» je izgubil svojo moč. Zato pa je treba kaj bolj «gajstnega» in pekočega, da bo držalo vsaj do 11. septembra. Našemu slovenskemu kmetu pa se bodo kljub temu odprle oči, ker gleda sedaj ob času pred volitvami take ljudi, ki hodijo od fare do fare prigovarjati ljudstvu, katerih potem ne bo videlo več.

Zdaj ima SLS vsega dovolj za ubogo kmetstvo. Zdaj si v očeh in na jeziku klerikalnih voditeljev uboga kmetstva para, imaš prevelike davke, neurja so ti napravila ogromno škodo, imaš slabo letino, imaš slabe ceste, iz šole ti mečejo križ, vera je v veliki nevarnosti, duhovniki so mučeniki, ker morajo marsikatero grenko, a resnično požreti in tako naprej. Po volitvah bo vsega zopet konec.

Največja dobrota za kmetskega trpina je ta, da ga sedaj ob volilnem času vsaj brezplačno zaglagajo s papirjem. Cele meterske stote «Slovenskega Gospodarja» pošiljajo na razne pošte iz Maribora. Za ocvirek dobiš iz Ljubljane še «Slovenca». Mar bi rajši za uboge kmetijske trpine zbrali med bogatimi klerikalnimi voditelji toliko «kovačev», kolikor teh časopisov brezplačno pošiljajo v naš okraj, pa bi našemu kmetu davkoplačevalcu bilo mnogo bolj pomagano kakor pa s tem papirjem, ki so ga že polna vsa gnojišča.

Dragi naprednjaki, zadnje nedelje pa bodimo pozorni tudi na prižnice. Tudi te bodo čisto gotovo zlorabili v agitacijske namene. Zbirajmo material s prižnic, ker nam bo prišel še prav. Stojmo trdno, povejmo svojemu sosedu, znancu, prijatelju, da je edino pravična in delavna za našega kmeta, obrtnika, delavca Združena slovenska gospodarska lista, na kateri kandidirajo možje, ki zaslužijo naše polno zaupanje. Naš okrajni kandidat je kmet, župan ter oblastni poslanec g. Anton Perkovič, ki je kot poštenjak v vsem okraju dobro znan. Njegov namestnik je g. Fran Petelinšek, posestnik in kolarski mojster v Oplotnici v konjiškem okraju, zato bodo tudi Konjičani poskrbeli, da dobita oba naša moža dovolj kroglic. Mi vsi bomo spustili volilne kroglice v tretjo skrinjico.

PISMO IZ STAREGA KOTA.

«Domovina» je pošten časopis. — «Odpuščajte svojim sovražnikom!» — G. Škulj nam obljublja vedno eno in isto.

Stari kot, avgusta.

Čas je, da se tudi mi oglasimo v cenjeni «Domovini», čeprav se ta koristni časopis premalo bere pri nas. Pravijo, da je brezverski in da se zato ne sme brati. Seveda, to trdijo oni, ki niso «Domovine» še nikoli brali. Kdor pa jo enkrat vzame v roke in bere, ta jo bo tudi drugič vzel.

Dragi moji sovaščani, le verjemite mi in prečitajte jo samo enkrat, pa boste videli, da je v njej pisana sama resnica ter da se o božjih stvarih vse lepše piše kakor v tistih vaših novinah, o katerih pravite, da so edino prave. V «Domovini» nimajo samo na ustih Boga, pač pa v srcu; ne izgovarjajo ga za vsak nič, a kadar ga, takrat ga s spoštova-

njem. To sem jaz izprevidel in zato «Domovino» tudi berem in jo bom bral še vnaprej. A če «Domovina» katerikrat biča naše duhovniške gospode, ki politizirajo v cerkvi in izven nje, namesto da bi se držali svojega svetega opravila, je to po mojem skromnem mnenju popolnoma na mestu. Po vrhu tega nas navadno takile gospodje politikanti tudi glede cerkvenih dajatev pritiskajo, na eni strani pri porokah, na drugi zopet pri pogrebih, ko moramo plačevati neverjetno visoke vsote.

Pri nas smo imeli nekdanjo lepo navado, da nas je g. župnik vsako leto za Veliko noč posetil, služil sv. mašo in boleline ter stare ljudi izpovedal. Te lepe navade sedaj ni več. Vsi moramo iti v poldrugo uro oddaljeno Drago, a kdor je bolan ali pa star, naj ostane doma, seveda brez sv. zakramentov. Vidite, dragi sovaščani, na to sem vas mislil opozoriti ter vas vprašam: Ali ne dajemo mi našemu gospodu, kar smo mu dolžni dajati? Zakaj se on ne ozira na nas siromake?

Lahko rečem, da je naša vas zelo pobožna in verno izpolnjuje božje zapovedi, a kljub temu se ne držite Kristusovih nauk, ki pravijo: «Ljubite svojega bližnjega kakor samega sebe!» in «Odpuščajte svojim sovražnikom? Za malenkosti vodite pravde in tožbe, ki požrejo mnogo denarja ter napravijo dosti jeze in sovraštva.

Zadnjič nas je posetil g. Škulj. Poslušali smo njegove lepe besede in obljube, ki so z malimi izjemami skoro vedno ene in iste. Le to je bilo sedaj novo, ko nam je priporočal, naj začnemo gojiti hmelj in naj se naša dekleta in žene pričnejo učiti klekljanja. Glejte, v zadnjem času se je g. Škulj vendarle spomnil, da nam ni še ničesar dal, zato nam je tudi priporočal hmelj in klekljanje, ker se baje s tem zasluži ogromen denar. Ali, prosim vas, kaj bomo mi sadili hmelj, ko še drugje ne rase! Kako naj naše ženske klekljajo nepotrebne čipke, ko smo pa potrebni debelih volnenih sukenj in še za to delo imamo malo časa.

Večkrat prej je bilo slišati, da bodo prišli inženjerji, ki bodo ceste merili. Sedaj nam je g. Škulj povedal, da je treba prošnjo šele vložiti, in to potom občine in tako naprej. To sami dobro vemo ter ni bilo zato potreba shoda, prav tako tudi ne za podajanje političnega stanja in dela SLS, ki se hlavi z uspehi za Slovenijo, katerih pa sploh ni poznati, ker mi vedno težje živimo. G. Škulj nam je še pred vojno obljubljal ceste; ker je do danes še ni izposloval, zato je ne bo niti v bodočnosti, ker je sploh vprašanje, če bo izvoljen. Najbolje bo, da se enkrat mi Starokotarji ozremo na tako stranko, ki spoštuje prav tako gospoda kakor kmeta. In taka stranka je po mojem mnenju stranka, ki izdaja «Domovino», kateri je edini pravi časopis za nas kmete. Kdor bo oddal svoj glas g. Škulju, ta bo sam sebi škodoval, ker bo podpiral nazadnjaško stranko, to je, da bomo vedno na istem stališču, kakor smo že vsa leta po vojni.

Prečitajte moje besede in ne bodite hudi, ako sem se drznil povedati resnico. Vaš sovaščan «Domovinar» J. J.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

FRANCOSKA INDUSTRIJA.

Kakor posamezniki, tako imajo tudi celi narodi prirojene zmožnosti. Znan nam je podjetni trgovski duh angleški, ameriški dar za tehnične naprave, smisel za glasbo pri Italijanih in Slovanih, organizatorični talent Nemcev itd. Tak prirojen dar imajo Francozi v svojem smislu za obliko in v svojem umetniškem okusu. Veliki minister Ludovika XIV., Colbert (izgovori Kolbér!), je spoznal, da lahko postane ta velika nadarjenost, če se primerno goji, za Francijo prav tako vir na-

Sledeče srečke, kupljene pri

Zadružni hranilnici

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 19

so bile izžrebane 8. avgusta:

8.000 Din št. 96.938;

1000 Din št. 66.650, 97.794, 24.282;

300 Din št. 76.701, 5.751, 5.758, 30.987, 40.540, 40.592, 66.684, 91.712, 91.714, 115.625, 115.681, 9.709, 9.729, 9.781, 11.516, 11.569, 20.846, 47.725, 48.545, 70.247, 70.250, 70.288, 71.847, 71.867, 86.384, 96.989, 110.187, 39.142, 9.377, 20.219, 24.289, 58.018, 58.079, 61.286, 70.247, 70.250, 70.288, 71.847, 71.867, 73.661, 82.529, 87.157, 99.571, 99.584, 99.594, 110.736.

Za III. razred je obnoviti srečke najkasneje do 5. septembra. Neobnovljene srečke bomo sicer prodali novopristopivšim igralcem.

rodnega blagostanja, kot je postal trgovski duh pri Angležih. Zato je začel Colbert z ustanavljanjem obrtnih šol, umetniških delavnic, tovarn itd. buditi v ljudstvu umetniški smisel, družiti umetnost z obrtjo in od tistega časa so Francozi v vseh za modo merodajnih stvarih nesporen zgled za druge narode.

Vse naslednje vlade so pridno podpirale industrijo, ki se je povzdignila ne le po kakovosti, temveč tudi po množini. S pridnostjo, preudarnostjo in podjetnostjo francoskega naroda je francoska industrija napredovala do neverjetne višine. Francija je po množini svoje proizvodnje četrta industrijska država na svetu, glede na dovršenost svojih izdelkov pa prva. Devet milijonov ljudi je zaposlenih v industriji. Dobiček te obrtne delavnosti znaša na leto nad petdeset milijard frankov, tako da se sme po pravici smatrati kot drugi glavni vir, iz katerega izvira veliko bogastvo francoske države.

Obrtne naprave so raztresene po vseh okrajih države; pokrajin, ki bi ne imele nikake industrije, Francija nima. Tako rekoč srce francoske industrijske podjetnosti pa je Pariz, žarišče francoske duševne delavnosti. Ni je obrtne panoge, ki bi ne bila zastopana na Francoskem; naštetih vse njene smeri bi bilo nemogoče. Da pa bomo spoznali vsaj v največjih obrisih tankajšnje industrijske razmere, bomo skušali tu obravnavati nekaj posebno odličnih uspehov francoske industrije.

Najodličnejša panoga francoske industrije je tekstilna industrija, pri kateri je zaposlenih skoro milijon ljudi in ki donša na leto milijone in milijone frankov dobička. Francoska svilna industrija, ki gospoduje na svetovnem trgu s svojimi neprekosljivimi izdelki, donša prav tako ogromne milijone dobička. Dober vir blagostanja je dalje volnena industrija. Znane so francoske izdelane obleke, perilo, nakit, čipke itd. V usnjatih in papirnih izdelkih stojita pred Francijo samo še Anglija in Severna Amerika. V galanterijskem usnju in v papirnatih tapetah je Francija na čelu vseh drugih tekmecev.

Francoska kovinska industrija sicer zaostaja za angleško, američansko in nemško, a je vendar dosegla tako višino, da je postala tudi za te države nevaren tekmelec. Tovarna v Creuzot (izgovori Krezó!), ki ima največje parno kladivo v Evropi (100.000 kg) in ki zaposluje 15.000 delavcev, je na primer ena največjih tovarn na svetu za mostove, stroje in oklepne plošče. Stolp Eiffel (izgovori Efél!) v Parizu, ki ga je izdelalo to podjetje, je zgovoren dokaz izredne razvitosti francoske železne industrije.

Skoro brez tekmece so francoski bronasti izdelki, igrače, zlati in srebrni izdelki, pri katerih določa čeno lepa oblika. Isto smemo trditi o steklenih in porcelanastih izdelkih. Znano je na primer, da daje Sèvres (izgovori Sevr!) najumetnejše izdelan porcelan v Evropi.

Omeniti moramo dalje predvsem mnoge kemične in tem sorodne tovarne, zlasti za iz-

delovanje barv, joda, parfumov, olj, sveč, sladkorja, dalje pivovarne, tovarne likerjev itd. V modnem blagu in luksuznih predmetih nadkriljuje Pariz tako po množini kot po kakovosti vsa mesta na svetu.

Če sodimo po delih, so Francozi kot obrtniki vsaj enakovredni Nemcem in Angležem. Francoze sodijo včasih slabo, to pa po krivici. Pogosto se smatra Francoza za človeka, ki ni veliko prida, ki zapravlja po Parizu denar in zdravje. V resnici je stvar čisto drugačna. Francoz je, bodisi trgovec, kmet ali delavec, navadno prav priden, trezen in zelo varčen ter misli neprestano na bodočnost in na starost. Prav tako je Francozinja navadno zelo pridna, razumna in varčna žena.

Kot trgovec in industrijec je Francoz skrajno natančen in povsem realen; mož, ki spoštuje svoj poklic in drži prav toliko na čast svojega podjetja kot na svojo osebno dostojanstvo. Zanj je častna zadeva, da zadovolji svoje odjemalce, da vidi, da je njegova trdka v čislj in da bo prešlo imetje v lepem stanju na potomce.

Ta solidnost, združena s prirojenim finim okusom in s praktično vzgojo v strokovnih šolah, je priborila francoskim trgovcem in industrijcem kljub vsej konkurenci na mnogih poljih vodilno mesto v Evropi. To mesto so si Francozi pridobili, ravnaoč se po starem francoskem geslu: Za naše odjemalce ne najcenejše in slabo, temveč najlepše, najizvrstnejše in najboljše.

ZANIMIVOSTI**NAJMANJŠI LJUDJE NA SVETU.**

Vsakdo pozna kakšnega pritlikavca pohabljenca, toda tu ne mislimo na te nesrečnike, temveč hočemo govoriti o plemenu, katerega člani so po naravi najmanjši ljudje na svetu. Imenujejo se Pigmejci.

Nekdaj so Pigmejci posedovali velik del zemlje, toda njihova bojazljivost in majhna postava sta jih prisilili, da so se vedno bolj umikali in dandanes jih je dobiti samo še v Srednji Afriki, na Malajskem polotoku, Andamanskih otokih in na Filipinih. Dasi so temne polti in volnenih las kakor zamorci, so vendar neko posebno plemo. Malokdo izmed njih meri do pet čevljev.

Žene Pigmejcev opravljajo polje in sploh skrbé za prehrano, možje pa sedé doma ter kadé dolge cigare. Za solnce ne marajo dosti in ostajajo najraje v senci ali pa ne gredo izpod strehe. Kadar dežuje, jih pa sploh ni na izpregled. Jedo samo enkrat na dan in za ta obed pripravijo ženske krompir in razna zelišča, na kar se zbere vsa vas ter sede okoli prostora, ki je določen za skupno jedilnico in kuhinjo. Jedo seveda z rokami in pa vsak, kolikor se mu poljubi.

Pred nedavnim časom so neki angleški raziskovalci prišli med Pigmeje na Novi

Schichtov način pranja**Namočiti v ekstraktu za pranje „ŽENSKA HVALA“****Izprati s Schichtovim TERPENTINOVIM MILOM.**

Guineji, ki niso kazali nikakega sovraštva do tujcev ter bili zelo gostoljubni. Zanimali so se za vse, za obleko, orožje, vžigalice in za zvonček ročnega pisalnega stroja. Plavanje jim je bilo nekaj novega. O kakšni pisavi niso, seveda, doslej niti še sanjali. Pigmejsko pleme je silno zapuščeno in tudi ne kaže nikake prirodne inteligence.

× **Poroka med dvema ženskama.** S sličnim primerom, kakor se je lani zgodil v Budimpešti, se pečajo te dni v ameriškem mestecu Taylorville. 23letna Margareta Brucejeva, ki se je izdajala za moškega in tudi nosila moške obleke, se je poročila z 18letno Elo Dudekovo. Zanimivo je, da sta obe dekleti kar zadovoljni z zakonom in da žena ni ovadila svojega »moža« zaradi sleparstva. Obstoja sum, da sta obe dekleti lezbijanki.

× **Strah ji je vrnil dar govora.** Gospa Lionsova v mestecu Chester je pred štirimi leti izgubila dar govora. Obiskala je več zdravnikov, toda vsi so bili mnjenja, da zanjo ni več pomoči in da ne bo več govorila. Nedavno pa je bila Lionsova v cirkusu, kjer je bila priča vratolomnih izvajanj nekega akrobata. V strahu, da se bo ponesrečil, je nenadoma glasno kriknila in izpregovorila. Zdaj zopet govori popolnoma normalno.

× **Mravlje požrle starko.** Iz Brazilije poročajo o grozni in nenavadni smrti neke starke Balbine. Stara je bila sedemdeset let in je prebivala v mali vasici braziljske države Parane. Spečo jo je napadla cela armada mravelj. Slabotna starka se požrešnim napadalcem ni mogla ubraniti in je grozno trpela. Na stokanje so slednjič prihiteli sosede in našli nesrečno starko vso pokrito od mravelj, ki so ji že razjedle vso kožo. Njeno telo je bila ena sama krvaveča rana, po kateri so gomazile mravlje. Po groznih mukah je starka kmalu nato izdihnila.

× **Najhitrejši živi stvor na svetu.** Neki angleški učenjak je proučeval letalsko zmožnost neke južnoameriške muhe, imenovane cephonemya. Učenjak nazivlje to muho najhitrejši živi stvor na zemlji, kajti ona preleti v eni uri 1230 km, torej nekako 350 m v sekundi. Z ogromno silo se pomika ta muha tako hitro, da ima gledalec vtis, da je videl le brezkončno črto. Ako bi bil človek zmožen napraviti letalo, ki bi imelo enako brzino, potem bi se potrojil dosedanj rekord, ki znaša 460 km na uro.

× **Nevaren ropar zamorec.** Okraj Chicaga, kjer ima večina milijonarjev svoje vile, je bil zadnje čase v stalnem strahu pred roparjem črncem, ki je vdiral v hiše in s smrtjo grozil stanovalcem, če so klicali na pomoč. Tolovaj je bil skrajno predrzen. Med tem, ko so ga policisti iskali v enem delu mesta, je vlomil že v drugem. Napadalec je bil znan po beli maski, ki jo je pri napadih vedno nosil. Nekega dne ga je zasledovalo 200 policistov in končno so ga izsledili. Ko je ropar opazil redarje, je pobegnil, a na begu je bil težko ranjen. Našli so ga pozneje na dvorišču neke hiše, kjer je ležal v mlaki krvi. Prepeljan je bil v bolnico.

Ne hodite mimo sreče!

Vsak dan ste lahko tako srečni, da dobite en par čevljev brezplačno in po lastni izbiri. Zato kupujte le „**DOKO**“ čevlje, kjer dobi vsak deseti kupec en par čevljev **brezplačno**. Poslužite se ugodne prilike, ki Vam jo nudi le tvrdka

„**Doko**“, Iv. Čarman
Ljubljana, Prešernova ulica št. 9 (dvorišče).

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Posekal ga je.

Dva angleška potnika sta se seznanila v nekem hotelu. Vsak je pretirano hvalil svojo tvrdko. Prvi je pripovedoval, da je trgovina njegovega gospodarja tako obsežna, da porabijo na leto samo črnila za 1 milijon. Drugi: «To še ni nič v primeri z mojo tvrdko. Pri nas najmanj toliko prihranimo samo s tem, ker v dopisovanju izpuščamo pike na črki «i».

Pretirana previdnost.

Kmet je želel imeti na pročelju svoje nove hiše naslikanega sv. Florijana z golido. Zidar pa je kmetu to odsvetoval, češ, da od neprestanega polivanja iz golide postane zidovje vlažno.

Napačno je razumela.

Bogatemu kmetu je zdravnik predpisal zdravilo, ki ga je bilo treba pred zaužitjem premešati, zato je imela steklenica napis: «Pred zaužitjem krepko pretresti.» Ko je naslednjega dne prišel zdravnik pogledat k svojem bolniku, ga je dobil zelo oslabiljenega. Na njegovo poizvedovanje je bolnikova žena pripovedovala: «Vaše zdravilo ga je tako prevzelo. Najprej sem poklicala hlapca, da je moža pretresal, a ko se je hlapec utrudil, sem poslala po dva soseda, da sta ga še dalje tresla. Vse to je ubogega moža tako prevzelo, da je zaspal in zdravila še užiti ni mogel.»

Teško ustreči.

Tujec: «Prosim, ali veste za gostilno, kjer bi lahko kosil za deset dinarjev.»

Domačin: «Tako tamle pri pošti je.»

Tujec: «Hvala lepa. Sedaj mi pa še povejte, kje bi dobil še teh deset dinarjev.»

Moža se bolj boji kakor tatu.

Tat je vlomil ponoči v spalnico. Žena se je zbudila in ga zaprosila: «Če že vzamete denar, počakajte vsaj nekoliko, da zbudim moža.»

Vlomilec: «Zakaj pa?»

Žena: «Da bi ne mislil, da sem ga mu jaz vzela.»

Ima še dovolj tolažbe.

Melhijor Murka je pokopal svojo ženo in baš zalival žalost z vrčem vina na mizi, ko je stopil v sobo domači župnik.

«Ali je to vaša edina tolažba, Melhijor?» je vprašal župnik.

«O, ne, gospod župnik,» je odvrnil Melhijor, «v kleti ga imam še cel sod...»

Revanža.

«Dragi gospod, vi pa res nimate pojma, kako se je treba obnašati. Doma imam knjigo o lepem vedenju; posodil vam jo bom za par dni, da jo preštudirate.

«Kaj jo boste lahko tako dolgo pogrešali?»

Iz previdnosti.

Šofer: «Gospod, ali znate voziti z avtomobilom?»

Gospod: «Ne!»

Šofer: «Potem pa bodite tako dobri in pazite nekoliko na moj voz!»

Darežljivost pisatelja Dumasa.

Za pogreb ubogega sodnega eksekutorja so zbirali potrebno vsoto in pooblaščenec je prišel tudi k pisatelju Dumasu ter mu dejal: «Še 30 frankov manjka, gospod.»

«30 frankov za sodnega eksekutorja? Tu imate 90 frankov in pokopljite tri eksekutorje!»

Nasprotni učinek.

Vajenec svojemu tovarišu: «Kadar se moj mojster razjezi, mu postanejo lica čisto rdeča.»

«Čudno, kadar pa se moj mojster razjezi, dobim jaz rdeča lica.»

Tehten vzrok.

Služkinja odpove službo: «Prvega bi rada šla stran.»

Mlada gospa: «Oditu hočete? Zakaj vendar? Saj se vam godi dobro in nimate skoraj nič dela. Kuham sama...»

«Saj, ravno zato, gospa!»

Bogataš snubeu.

«Tako, vi hočete mojo hčerko poročiti? Koliko pa imate denarja?»

Snubec: «T-t-t-am okoli dva tisoč.»

Bogataš: «Jaz mislim denarja, ne drobiža.»

Iz šole.

Učitelj: «Zrak, svetloba in voda so glavne stvari, katere rabimo za zdravje. Ali mi ve kdo še kaj drugega?»

Učenec: «Mošt, kruh in špeh.»

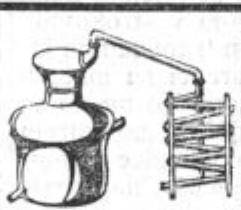
Osramočen vsiljivec.

Na sejmu je vsiljivi Žid prisilil kmeta, da je vstopil v njegov šotor, češ, da ima prav vse najceneje. «Ali imaš tudi srajce?» ga je vprašal kmet. Žid: «Seveda jih imam vseh velikosti in vseh cen!» Kmet: «Lepe, snažne srajce?» Žid: «Tako bele kot sneg!» Kmet: «Potem pa eno obleci, potreben si zelo!»

Potrpljenje je božja mast.

A. sopotniku: «Zakaj ste se pa vpisali v tujsko knjigo kot rokoborec?»

B.: «Te boste zvedeli, ko mi bo gostilničar predložil račun.»

Bakrene kotle

za žganjekuho in
brzopališne kotle

izdeluje solidno in po konkurenčni ceni
tvrdka 212

Jos. OTOREPEC

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

REVMATIZEM.

Zahvalna izjava.

155

Laboratoriju Radio Balsamika

Beograd

Kosovska ulica 43.

V letu 1926. se nisem mogel premakniti iz postelje radi revmatizma, ki me je tako zelo napadel. Kakor hitro pa sem se pričel zdraviti z Vašim preparatom Radio Balsamika, katerega sem porabil dve steklenici, sem bil rešen hudih bolečin in mogoče tudi smrti, ker sem bil zelo oslabiljen. Zahvaliti se moram najprej Bogu in potem Vam, da se počutim danes zdravega kakor s svojimi 32 leti. Vaše zdravilo je zelo priljubljeno, bolniki imajo vanj zaupanje in vsi so do danes popolnoma ozdraveli. Imam še prijatelja, ki tudi trpi na revmatizmu, in Vas prosim, da mi po pošttem povzetju pošljete steklenico Radio Balsamika. Za prej izrečeno Vam bom vedno hvaležen.

Danilov grad, 20. julija 1927.

Radoslav Sekulić.

Zdravilo „**RADIO BALSAMIKA**“ izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij „**RADIO BALSAMIKA**“ dr. I. Rahlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 43.

196

SLABOST

predčasna, pri starih in mladih, nervoznost, apatija, slabo spanje, glavobol, nevralgija, opešanje, fizična in živčna utrujenost ter druge človeške bolezni so le posledice oslabelosti naših življenjskih žlez in zastrupljenja krvi, ki jo povzroči razkroj snovi. Močne in zdrave žleze ojačujejo vse dele človeškega organizma in človek postane jak, čil in energičen.

Ali moremo doseči močne življenske žleze? Da, ako vanje presadimo klice življenjskih žlez mladega bitja, kar se izvrši prvič z dragim in kompliciranim operativnim prenosom in drugič s cenanim in enostavnim uživanjem specialnega ekstrakta «**Kalefluid**» D. Kaleničenka.

«**Kalefluid**» razkrajja in odstranjuje iz organizma mokračno kislino in druge strupe, povrača organizmu zdravje, prejšnjo energijo, sposobnost za delo in povratek mladih let. Z eno besedo: «**Kalefluid**» prosto pomlaja človeka. Desettisoči zdravnikov iz raznih dežel priznavajo «**Kalefluid**» kot silno dobro zdravilo in ga priporočajo kot odlično sredstvo pri vseh vrstah živčnih in artričnih boleznih. Za svoje zdravilne vrline je «**Kalefluid**» odlikovan na higijskih izložbah v Parizu, Londonu, Rimu, Bruslju in Florenci s petimi «grand prix» in petimi velikimi zlatimi medaljami.

«**Kalefluid**» se prodaja v vseh večjih lekarnah in drogerijah. — Brezplačno se pošlje vsakomur detajlna naučna literatura «**Preporodja**» z zdravniškimi ocenami in zahvalami bolnikov. Obračati se je na: Beograd, Katičeva ul. 1, Lit. D. 1, Miloš Marković.

ČADEŽ & BRCAR

LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 35

IMATA VEDNO

V ZALOGI PO

KONKURENČNIH

CENAH:

POLJEDELSKE TRIJERJE,

la GONILNA JERMENA,

NARAVNE IN UMETNE

MLINSKE KAMNE,

MLINSKE POTREBSCINE.

174

Ako imate bolečine

kupite v lekarni ali kaki odgovarjajoči prodajalni Fellerjev pravi blagodišeči «**Elsafluid**». Nadgružite vsak večer in vsako jutro boleča mesta in strmeli in veselili se boste, kako hitro in prijetno Vam «**Elsafluid**» ublažuje bolečine. — Če ste zdravi, uporabljajte «**Elsafluid**» za grgranje, za umivanje in hvaležni boste ter ostali zvesti «**Elsafluidu**. Dnevno negovanje telesa z «**Elsafluidom**» Vam kot plačilo prinaša vedro glavo, močne mišice in zdravo spanje. — Če naši očetje in dedje so ga uporabljali od zunaj in znotraj kot zanesljivo domače sredstvo in kosmetikum.

Zahtevajte za polkus v lekarnah in odgovarjajoči prodajalnih izrečno «**Fellerjev pravi Elsafluid**», v polkusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnati steklenicah po 9 Din, ali specialnih steklenicah po 26 Din. Po pošti pride tem ceneje, čim več se naroči naskrat; z zavojnilno in poštino vred stane:

9 polkusnih ali 6 dvojnatih ali 2 specialni stekl.	61 Din
27 " " " " " "	133
54 " " " " " "	250

Naročila nasloviti razločno takole:

EUGEN V. FELLER

lekarnar v STUBICI DONJI

Elsatrg št. 360 (Hrvatska).